

LIAUDIES BALSAS

KANADOS LIETUVIŲ SAVAITRAŠTIS

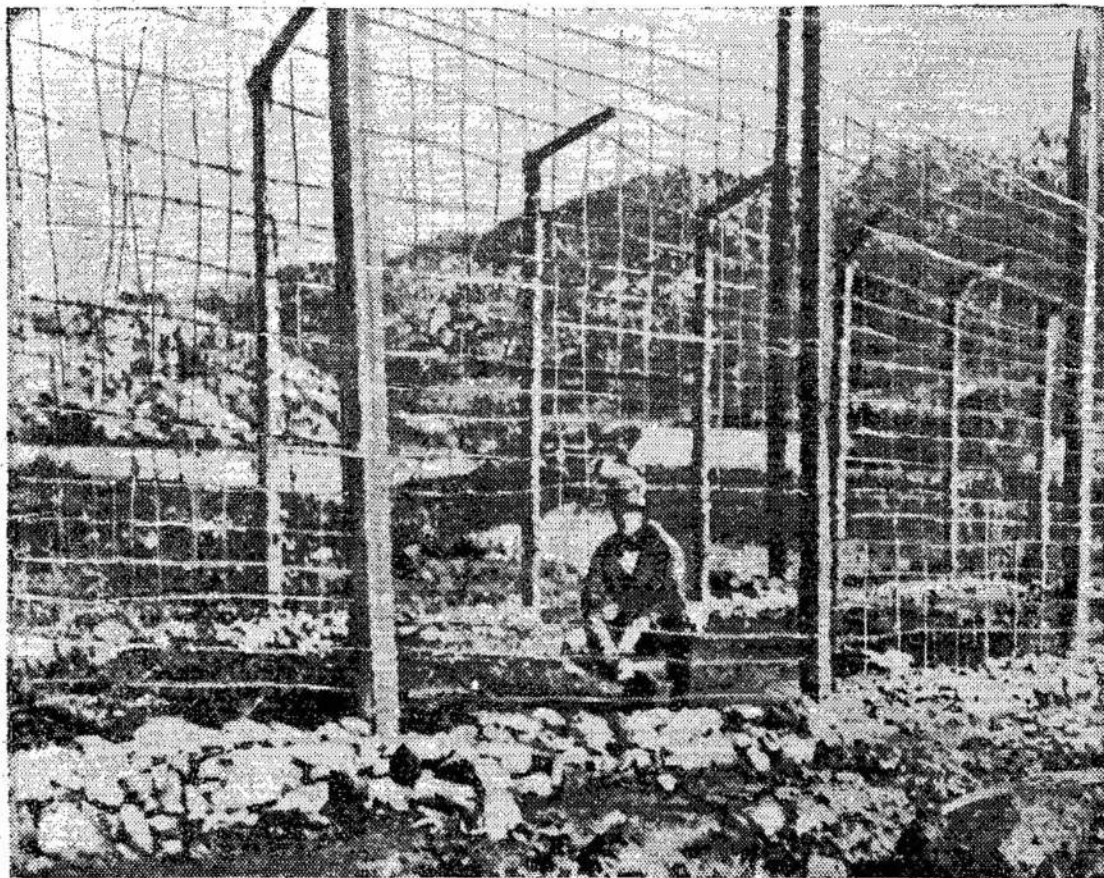
The PEOPLES VOICE, Lithuanian Weekly, Published by the Lithuanian Press Association, P. O. Station C. Box 1013, Toronto 3, Ont., Canada
Authorized as Second Class mail, Post Office Department, Ottawa.

Kaina 10 ct.

Nr. 1,140

PENKTADIENIS, LIEPOS (JULY) 3, 1953, TORONTO, ONTARIO

M E T A I XXII

Pietų Korėjos prezidentas Syngman Rhee paleido 27.000 belaisvių visai nepranešęs Jungtinėms Tautoms.

Tas jo pasielgimas įnešė didelę krizę į Pietų Korėjos ir Jungtinių Tautų santykius ir pastatė į pavojų pačias pa-

Jungtinių Tautų Sekretorius Ragina Baigti Karą Korėjoje, Siekti Taikos

NEW YORK. — Naujas Jungtinių Tautų generalis sekretorius Dag Hammarskjöld ragina visas tautas atmesti idėją apie karą su pergale. Jis sako, kad Jungtinių Tautų čarteris nenumato tokio karo. Šios organizacijos tikslas pastoti kelią agresijai. Tą atlikus, jos turi siekti

Suėmė Indijonų Vadus P. Afrikoj

Johannesburg. — Malano policija suėmė Pietų Afrikos indijonų lyderį Yusef Cachalia, taipgi ir kitus tris mažesnius lyderius.

Septyniasdešimt policininkų, ginkluotų durtuvais ir automatiniiais šautuvais, įsiveržė į konferencijos salę ir išvilko jį. Kitus tris suėmė už tai, kad jie reikalavo parodyti varantą.

Konferencija buvo sušaukta pareiškimui protesto prieš valdžios parėdymą, kad spalvoti apleistų baltųjų apgyventą miesto dalį.

taikos be atkeršijimo. Kitais žodžiais, Jungtinės Tautos turi baigti karą Korėjoje tenai, kur jis dabar yra, be užkariavimo visos Korėjos, ir stengtis abi puses sutaukyti.

Jis tą pasakė taikydamas tiems, kurie agituoja už tęsimą karo, kaip reikalauja Pietų Korėjos prezidentas Syngman Rhee, kol bus užkariauta visa Korėja. Jis matyti rado reikalą pasisakyti prieš "užkariavimo" politikos idėją už tai, kad Jungtinėse Valstijose yra nemažai Rhee pusės palaikytojų.

Tuo tarpu Jungtinių Tautų komanda Korėjoje ir specialūs prezidento Eisenhowero pasiuntiniai tariasi su Syngman Rhee, kad pašalinti skirtumus. Kiek atrodo, tai ir Eisenhoweras ir aplamai visa JV valdžia rimtai susirūpinę Rhee opozicija paliauboms.

Pranešimai iš Seoul, Korėjos sostinės, teigia, kad Rhee dar vis laikosi savo, nors su tam tikromis nuolaidomis. Jis reikalauja, kad JT ir Kinija ištrauktų savo

jėgas tuojaus po pasirašymo paliaubų; kad Amerika pasirašytų sutartį su Pietų Korėja, pagal kurią Amerika pasizadėtų vėl duoti pagalbą Pietų Korėjai, jei įvyktų abiejų Korėjų susikirtimas.

Jeigu amerikiečiai nepatenkinsi Rhee reikalavimų, tai jis ištrauks savo armiją iš JT komandos žinios ir tęsiasi karą toliau. Jo armijos, žinoma, neką peštų, bet tuomi jis galėtų sudaryti tokią situaciją, kad paliaubos būtų ne įmanomos.

Reikia, tačiau, manyti, kad Rhee bus priverstas pasiduoti spaudimui, kuris daromas iš visų šalių, kurios aktyviai dalyvauja Korėjos kare.

Jungtinės Tautos Nieko Nedavė, Sako Korėjos Ambasadorius

WASHINGTON. — Pietų Korėjos ambasadorius You Chan Yang, pareškė, kad Jungtinės Tautos nedavė Korėjai nieko.

Užklaustas, ar Jungtinės

Auga Įsitempimas Tarp Francūzų ir Kambodijos

PNOM PENH. — Kambodijos sostinę atsiuntė kariuomenės pulkus ir pastatė šale francūzų kariuomenės.

Keista tik tas, kad Kambodijos kariuomenės karininkai ir puskarininkai yra francūzai. Kambodijos karalius jau ilgas laikas skundžiasi francūzais, kad jie neduoda Kambodijai nepriklausomybės. Kada jis kėlėsi į Siama, spauda raportavo, kad jis savanoriai išsitemia, kad išreikšti protestą francūzams.

Tautos neišgelbėjo Korėjos nuo tapimo komunistine, jis pasakė:

"Mes būtume cionai, nesunaikinti".

Į klausimą, ar jam būtų geriau, jei Korėja būtų sveika, bet komunistinė, jis neatsakė.

Girdi, Korėja turėjus 2.000.000 nuostolių žmonėmis, buvę sunaikinta 65 miestai ir 1.200 kaimų, palikę 100.000 benamių; bet Korėja paliekanti padalinta.

Ne vienas pamatys, kad jei ne Jungtinių Tautų įsikišimas, tai Korėja būtų daug geresnėje padėtyje.

3 Didžiųjų Susitikimas Atidėtas Ilgam Laikui

LONDON. — Kadangi Britanijos premjeras Churchillis gavo savo gydytojų įsakymą paimti kokį mėnesį poilsio, tai jo, Eisenhowero ir Francijos premjero susitikimas vėl atidėtas neribotam laikui. Jis negalės įvykti pirma, negu Churchillis grįž į savo pareigas.

Be Churchillio, negali eiti savo pareigas ir užsienio reikalų ministeris A. Edenas. Jis turėjo visą eilę operacijų. Dabar jis gydosi po vienos operacijos Jungtinėse Valstijose.

Nekurie Anglijos laikraščiai pradeda kelti klausimą, ar ne laikas Churchillui pasitraukti iš premjerystės, kad galėtų atsistoti jaunesnis, energingesnis žmogus. Tą patį rekomenduoja ir Edenui.

PNOM PENH. — Kambodijos sostinę atsiuntė kariuomenės pulkus ir pastatė šale francūzų kariuomenės.

Keista tik tas, kad Kambodijos kariuomenės karininkai ir puskarininkai yra francūzai.

Kambodijos karalius jau ilgas laikas skundžiasi francūzais, kad jie neduoda Kambodijai nepriklausomybės. Kada jis kėlėsi į Siama, spauda raportavo, kad jis savanoriai išsitemia, kad išreikšti protestą francūzams.

Stebėtojai padėties Kambodijoje sako, kad padėtis darosi labai įtempta. Nedaug tereikia, kad įvyktų eksplozija.

PARYZIUS. — Matomai ir patys francūzai jaučia savo padėties blogėjimą, nes ir valdžios žmonių tarpe atsiranda tokių, kurie pradeda kelti mintį, kad reikia susitarti su Indo-Kinija ir likviduoti konfliktą, nes esą neįmanoma laimėti per karą ir negalima išeiti nesusitarus.

Karas Indo-Kinijoje francūzams labai daug kainuoja, bet laimėjimo nesimato. Dabar francūzai bauginasi, kad Kambodija gali pradėti veiksmus prieš francūzus. Tas užduotų dar negirdėtą smūgį francūzams ir tose srityse, kur jie dar pilnai kontroliuoja.

Sako Nepasinaudojo Maištu R. Vokietijoje

BONN. — Konrad Adenauer, Vakarų Vokietijos premjeras, išmetinėja Vakarų jėgoms ir bendrai vokiečiams, kad nepasinaudojo pasireiškusių maištu Rytų Vokietijoje. Jis matomai norėjo, kad būtų buvę taip, kaip Korėjoje.

Tas didelis maištas, kaip pasirodo, nebuvo taip didelis, kaip buvo perstatomas vakarinėj spaudoj. Už kelių dienų po to maišto įvyko didžiulės darbininkų demonstracijos, per kurias darbininkai pareiškė pasitikėjimą valdžia ir pasipiktinimą maištininkais.

Žinios iš Winnipeg

WINNIPEG. — Birželio 13 atsibuvo draugų M. Vidrukų vedybinės sukaktuvės. Susirinko gražus būrys žmonių, kurie sveikino juos linkėdami kuo laimingiausio gyvenimo ir sulaukti auksinio jubiliejaus.

Draugas Vidrukas yra labai gerai žinomas visiems, nes darbuojasi visuomeniniame veikime visą savo gyvenimą. Už tai visi Winnipeg ir apylinkės lietuviai velino jam ilgo ir laimingo gyvenimo.

Vidrukų 25 metų jubiliejaus surengime labiausiai darbavosi drg. Joniškis. Jis yra pagyvenęs žmogus, bet ėjo pas visus lietuvius ir laiškais kvietė gyvenančius toliau nuo Winnipeg. Už tai draugui Joniškiui tenka didelį pagyrimą.

Puota įvyko lietuvių sveitainėje.

Birželio 20 apsidė Emilija Lepeškaitė su A. Balbonu. Vestuvių baliuje lietuvių klubo svetainėje buvo virš 200 žmonių.

E. Lepeškaitė yra V. Lepeškos duktė ir populiari mergina. Pora metų atgal ji labai darbavosi dėl Liaudies Balso vajuos metu ir surinko gerą pluoštą dolerių aukų.

Ant rytojaus abudu jaunieji išvaziavo medaus mėnesiui į Jungtines Valstijas.

Geriausio jiems pasisekimo šeimyniniame gyvenime.

Winnipegietis

Birželio 10 dieną įvyko dulkių eksplozija malūne, nuo ko išvirto dvi sienos, ir užmušė vieną darbininką,

Wm. Zubiak, 32 metų amžiaus. Jis buvo dar gyvas nuvežtas į ligoninę, bet tenai po kelių dienų mirė.

Birželio 24 buvo tyrinėjimas, kurs nustatė, kad jis žuvo per nelaimę.

Šiomis dienomis užpuolė Winnipegą uodai. Jų tiek daug, kad negalima nuo jų pasislėpti.

Sako pradės karą prieš juos iš orlaivių ir laivelių. Gal didžiumą išnaikins.

G. W. Crane ėjo į bažnyčią ir sutiko 10 metų mergaitę. Jis ją nusivedė į sklepą ir norėjo išžaginti. Kilo triukšmas, buvo pašaukta policija, kuri jį suėmė. Vėliau teismas nubaudė keturiomis metais kalėjimo, nors sakė, kad už tai reiktų teisti visam amžiui su rykščių priedu.

Crane yra 2 vaikų tėvas. Jo žmona laukiasi trečio.

G. Prevost atvyko iš Churchill pas Verfaillius į svečius. Verfailliai turi 5 metų dukrelę. Jis paprašė tėvus, kad jie leistų Lindą su juo ant jo farmos, iš kur jis žadėjo po trijų dienų parvežti.

Pasirodė, kad jis neturi farmos. Mergaitę nusivežęs į Vancouverį laikė viešbutyje. Pakėlus aliarimą, policija surado po 31 dienas.

Gydytojai pripažino, kad mergaitė sveika. Kas bus tam vyrui už tai, nežinia.

Jis pakliuvo, kada parašė laišką draugui į Churchill ir prašė atsiųsti pinigų. Mat reikėjo išduoti tikrą pavardę.

Viešbutyje jis mergaitę gerai užlaikęs ir mergaitė vadinosi jį tėvu.

Korespondentas

Šaunios Emilijos Lepeškaitė Vestuvės

WINNIPEG. — Vidurinioji draugų V. Lepeškų duktė Emilija susituokė su čiagimiu lietuviu Aleksu Balbonu. "Neatmezgamo mazgo" ceremonijos atsibuvo liuteronų bažnyčioje, o vestuvių puota — Winnipeg Lietuvių Klube.

Į vestuves buvo suprašyti visi senieji Winnipeg ir apylinkės lietuviai. Taigi, veselninkų buvo pilna klubo salė. Stalai buvo apkrauti įvairiausiais valgiais ir gėrimais.

Artimesni jaunųjų giminės ir draugai pasakė jauniems viso gera linkėjančias kalbas, o šaunus mišrus orkestras su lietuviu akordioninku Guožūniuku priešakyje griežė linksmus maršus ir įvairius šokius.

Veselninkai visi buvo labai geroj nuotaikoj. O jau jaunųjų brolaičių ir pamergių apsirengimas, tai tikrai buvo žavėjantis. Jaunasis ir visi brolaičiai vilkėjo baltus švarkus, o jaunoji ir pamergės — lelijavo šilko ir pasipūtusias čydrų apdengtas sukneles. Visi atrodė kaip "karališka šeima", bet Winnipeg lietuvių klube susirinkusi.

Bet jaunosios tėveliui drg. Vincui Lepeškai buvo tik "paprastas dalykas". Kada tik Winnipeg lietuviai rengia kokį lošimą, kur reikalingas "ponas", tai draugas V. Lepeška vis "pono" rolę lošia. Tai matyt pasistengė, kad per jo dukters vestuves, kaip jaunieji, taip ir brolaičiai ir pamergės, būtų "poniška" apsirengę.

Žodžiu, vestuvės buvo tikrai šaunios, tik lietuviško piršlio (dėl pamarginimo) betriuko. O gal aš tik nepastebėjau — gal piršlys kur kumpį tampė? Bet tiek to, tikios, kad kiti draugai gal matė ir piršlį. O aš nuo savęs linkiu jauniems ilgiausio ir laimingiausio gyvenimo.

Veselninkas

Užstoja Vagis

Tikėsit, ar ne, bet šandien dora ir moralė kai kuriems yra labai lankstus dalykas. Pavyzdžiui, jei vagis yra tavo šalininkas, tai tu turi gerbti jį, neišduoti jo. Taip tai, kaip atrodo, mano pranciškonų leidžiamas Darbininkas. Štai ką jis rašo: "Maskvoje viduje, viename parke, stovi vaiko statula. Jis aprenktas komjaunūlio uniforma. Dešinėje rankoje laiko sovietinę vėliavą. Papėdėje yra parašas: Pavlik Morozov. Ir daugiau nieko. Daugiau ir nereikia. Visi Sovietų Sąjungos ir jos pavergtų kraštų vaikai turi žinoti, kas jis, tas Pavlik Morozov, ir už ką jam pamink-

las pastatytas. Prieš ketvertą metų sovietai buvo išleidę pašto ženklą su to vaiko atvaizdu.

"Kas yra tas Pavlikas?"

"Pavlikas buvo 12 metų berniokas, ūkininų sūnus Gerasimovkos kaime, Urale. Jam per visus jaunus metelius buvo kalama, kad jo tikrasis tėvas — tai Stalinas ir kad tikroji motina — tai partija. Jis girdėjo, kad partijos vadovaujama valstybei viską reikia atiduoti, ir tik jos klausyti.

"Vieną dieną jis pastebėjo, kad tėvas (ne Stalinas) paėmė porą kilogramų grūdų ir paslėpė. Stalinui ištikimas Pavlikas nudūmė į miliciją ir pranešė apie tai. Tėvas buvo teisiamas ir gavo dešimtį metų. O sūnus pakeltas į didvyrius ir virto sovietinės ištikimybės ženklu bei pavyzdžiu visiems.

"Tai buvo 1930 metais.

"Pavlikas padarytas didvyriu, nes jis sulaužė Dievo įsakymą ir išdavė tėvus. Jis priklausė prie Judo giminės. Bet bolševikai ir Judui buvo pastatę paminklą".

Matote, kaip tvirtai užstoja pranciškoniškas Darbininkas tėvą vagį. Jei jis gavo 10 metų, tai buvo išaiškinta, kad jis tikrai vogė, o ne vien tuos kilogramus paslėpė, kaip sako Darbininkas. Sulig Darbininko, Pavlikas pasielgė judošiška, kadangi pranešė policijai apie tėvą vagį. Jis net dievo įsakymus sulaužęs.

Abejoju, kad dievas būtų reikalavęs kur nors slėpti vagis. Kiek man žinoma, Ka-

nadoje įstatymais draudžiama slėpti vagis. Pernai buvo Toronte įvykis, kad teismas pasiuntė į kalėjimą tėvus už bankų plėšiko slėpimą. O tas plėšikas buvo jų sūnus.

Pavlikas išdavė tėvą, bet vagį, o ne kokį šventąjį. Tiesa, jis išėjo prieš tėvą, bet prieš vagį. Nenorėčiau tikėti, kad aplamai Kanašos visuomenė užgirtų idėją, kad vaikai turėtų slėpti tėvus, nors jie vogtų.

Darbininkas, žinoma, pietu stotų, jei kurio klebono gospadinė pradėtų vogti savo klebono turta. Jis greičiau pareikalautų tokia davatkėliai dideslės baismės. Kas kita tarybinė šalyj: juo daugiau vagių, tuo geriau. Bet tenai vagių negerbia.

Torontietis

SĄJUNGININKAI SIŪLO PASIRAŠYTI PALIAUBAS

SEOUL. — Sąjungininkai siūlo šiaurės Korėjai ir Kinijai sutikti tuojuos nustatyti datą paliauboms pasirašyti.

Iš to yra sprendžiama, kad Jungtinės Tautos tikisi įveikti Pietų Korėjos opoziciją arba ryžtasi suvaldyti Rhee ir jo armijas.

Clark pasakęs komunistų atstovams, kad Jungtinės Tautos imasi atsakomybę, kad Pietų Korėja pildys paliaubų sutartį.

Stebėtojai esą linkę manyti, kad Jungtinės Tautos nutarė rašytis paliaubas be Rhee ir žiūrėti, kad Rhee būtų suvaldytas.

Jeį Dar Neturite, Įsigykite ir Skaitykite Šias Knygas:

Lietuvių Tautos Atbudimo Pionieriai. Parašė Dr. A. Petrika apie veiklą Dr. Kudirkos, P. Višinskio, Petkevičiūtės, J. Biliūno, Zemaitės, Lazdynų Pelešos, Šatrijos Raganos. Knyga svarbi, su paveiklais. 320 puslapių. Kaina \$1.00.

OKANOS. Parašė M. Rasoda - Mizara. Apsaką iš Amerikos lietuvių gyvenimo. 342 pusl. Kaina \$1.00.

ALIEJUS. Parašė Upton Sinclair. Tai vienas iš idomiasių jo romanų. 800 puslapių. Kietais viršais. Kaina \$2.00.

PAVASARIO GODOS. Eilių rinkinys. Parašė vienas iš buvusių žymiausių Amerikos lietuvių poetų Stasys Jasilionis. Joje telpa apie 300 eilių bei dainų. 256 puslapių. Kaina \$1.00.

Argentina ir Ten Gyvenanti Lietuviai. Parašė R. Mizara, kuris gyveno Pietų Amerikoje. Knygoje rasite informacijų ir apie kitas Pietų Amerikos šalis. 190 puslapių. Kaina \$1.00.

Pirmoji Lietuvos Sovietų Valdžia. Parašė V. Mickevičius - Kapsukas. Knygoje aprašoma 1918-1919 metų Lietuvos žmonių kovos už laisvę. Su paveiklais. 240 puslapių. Kaina \$1.00.

Su užsakymu prašome prisiųsti ir mokėstį. Persiuntimą mes apmokame.

LLD Kanados Veikiantis Komitetas,
P.O. Sta. C, Box 1007, Toronto 3, Ont.

Vancouveriečių Ruošiami

Piknikai

įvyks

LIEPOS - JULY 19 d.

RUGPIŪČIO - AUGUST 30 d.

Central Parke, prie Kingsway ir Boundry Rd.
(Pusiaukelyje tarp Vancouver ir New Westminster)

Geras susisiekimas, autobusu, tramvajum
ar automobiliais.

Piknikų programa bus įdomi. Įvairūs užkandžiai,
gėrimai ir šaltakosė.

Pradžia 2 val. p. p.

KVIEČIAME VISUS

Rengėjai

TARY

Merkinės Vidur

Viena iš žavingų ryčių Lietuvos v Merkinė. Šimtai m broliškųjų respub žmonių atvyksta į žavingomis jos af Merkinė įdomi ist ografui, biologui, kvi, daugelio kitų cialistams.

Merkinė yra pvieta — vasarvie kvapnūs pušynai, tys Nemuno, Mer gės ir Straujos va ganizmą teigiamai teikia energijos, i kurybiniam darbu kystės mėgėjams čiausias galimybės kvi etudams, fot medžiagos gausu me žingsnyje.

Merkinė yra Merkio ir Stangės takoje. Senovėje ventojai, gindan kryžiuočių, supylė ir ant jo pastatė buvo supama N Stangės vandens — Merkinės audri ties liudytojas. Či įvyko žiaurios ka kryžiuočiais. 1377 metais kryžiuočiai kino. Ji buvo k atstatyta, bet ir v ta. Užgrobė pilį, i teriodavo visą apy truko ligi 1410 me dižiajai rusų ta dant prie Žalgric triuškinas ordina

Merkinėje įvykd za tų laikų diplom sitikimų ir pasita rojo švedų karo n 1708 metais, Merk kėsi Petras Pirma

XVI amžiaus an je Merkinė dėl pa laikais susisiekin smarkiai išaugo. I ji gavo miesto te tas turėjo savo r liau Merkinė gero vė švedai. Nuo to. tas ilgai negalėjo a

Idomios yra Me linkės. Čia užtink augalų ir gyvių, k Lietuvos TSR Pr sunku rasti. Pr Nemuno ir Strau, reti kailiniai žvērai, ūdros. Bebra niais metais įstei vatas. Ežeraičio ežerėliuose dar balinių vėžlių. liuoksi voveraitės, kiti žvēreliai. Jien prie Merkinės yr tas. Yra daug kalvų, ežerų, ežer

TARYBŲ LIETUVOJ

Merkinė

J. Vitkus

Merkinės Vidurinės Mokyklos Geografijos Mokytojas

Viena iš žavingiausių pietryčių Lietuvos vietovių — Merkinė. Šimtai mūsų ir kitų broliškujų respublikų darbo žmonių atvyksta pasigrožėti žavingomis jos apylinkėmis. Merkinė įdomi istorikui, geografui, biologui, kalbininkui, daugelio kitų sričių specialistams.

Merkinė yra puiki poilsio vieta — vasarvietė. Smėlis, kvapnūs pušynai, gaivinantys Nemuno, Merkio, Stangės ir Straujos vandenys organizmą teigiamai veikia, suteikia energijos, naujų jėgų kūrybiniam darbui. Žuvininkystės mėgėjams — vėl plačiausios galimybės. Menininkui etiudams, foto mėgėjui medžiagos gausu kiekviena me žingsnyje.

Merkinė yra Nemuno, Merkio ir Stangės upių santakoje. Senovėje vietos gyventojai, gindamiesi nuo kryžiuočių, supylė piliakalnį ir ant jo pastatė pilį. Pilis buvo supama Nemuno ir Stangės vandens. Piliakalnis — Merkinės audringos praeities liudytojas. Čia ne kartą įvyko žiaurios kautynės su kryžiuočiais. 1377 m. ir 1393 metais kryžiuočiai pilį sunaikino. Ji buvo kelis kartus atstatyta, bet ir vėl sugriauta. Užgrobę pilį, kryžiuočiai teriodavo visą apylinkę. Taip truko ligi 1410 metų, kuomet dižiajai rusų tautai padėdant prie Žalgirio buvo sutriuškintas ordinas.

Merkinėje įvykdavo nemaža tų laikų diplomatinę susitikimų ir pasitarimų. Antrojo švedų karo metu, 1707-1708 metais, Merkinėje lankėsi Petras Pirmasis.

XVI amžiaus antroje pusėje Merkinė dėl palankių taisyklių susisiekimo sąlygų smarkiai išaugo. 1569 metais ji gavo miesto teises. Miestas turėjo savo rotušę. Vėliau Merkinę gerokai apgriovė švedai. Nuo to laiko miestas ilgai negalėjo atsigausti.

Įdomios yra Merkinės apylinkės. Čia užtinkama tokių augalų ir gyvių, kurių kitose Lietuvos TSR vietose jau sunku rasti. Prie Merkio, Nemuno ir Straujos veisiasi reti kailiniai žvėreliai — bebrai, ūdros. Bebrams pokariniiais metais įsteigtas rezervatas. Ežeraičio ir kituose ežerėliuose dar užtinkama balinių vėžlių. Pušynuose liuksis voveraitės, stirnos ir kiti žvėreliai. Jiems taip pat prie Merkinės yra rezervatas. Yra daug piliakalnių, kalvų, ežerų, ežerėlių, apie

kuriuos liaudis yra sukūrusi daug gražių džiūkiškų padavimų, pasakojimų, dainų.

1940 m., Tarybų valdžios metais, čia buvo atidaryta višurinė mokykla, o po karo — kinas, biblioteka, klubas. Be to, čia įsteigta eilė gydymo įstaigų.

Neseniai pastatyta hidroelektrinė aprūpina gyventojus ir įstaigas elektros šviesa. Merkinės MTS priešakinė technika įdirba Druskininkų rajono kolūkių laukus. Baigiamos statyti didelės traktorių remonto dirbtuvės.

Ši graži vieta vis daugiau pamėgiama, gausiau lankoma darbo žmonių.

110 Tūkstančių Hektarų Naujų Miškų

Tarybų Lietuvos miško ūkio darbuotojai šiais metais pasodino ir pasėjo apie 18-400 hektarų spygliuočių ir lapuočių veislių medžių. Ypatingai didelius miško sodinimus įvykdė Vilniaus, Kaišiadorių, Telšių ir Kauno miško ūkiai. Respublikoje toliau sėkmingai atkuriami ažuolynai. Naujai ažuolais apšodintas beveik 2,400 hektarų plotas. Baltijos pajūryje Klaipėdos rajone, dideliame plote apželdyti smiltynai.

Naujieji spygliuočių medžių sodiniai kartu apsupami priešgaisriniais pakraščiais iš gaisrui atsparių lapuočių veislių. Įvesta apie 80 hektarų naujų medelynų.

Iš viso per pokarinius metus Tarybų Lietuvoje miškai pasodinti ir pasėti daugiau kaip šimto dešimt tūkstančių hektarų plote.

Lietuvos Architektai

Kas metai Lietuvos Tarybų Socialistinėje Respublikoje vis plačiau išsivysto statyba. Sutvarkomi miestai ir gyvenvietės, visur statomi nauji gyvenamieji namai ir mokyklos, vaikų lopšeliai ir darželiai, klubai ir stadionai.

Didelė statyba išsiplėtojo, pavyzdžiui, Vilniuje. Per pokarinių laikotarpių nuveiktas žymus darbas atstatant ir sutvarkant miestą. Atskiri rajonai tiek pasiekė, kad juos sunku bepažinti. Rekonstruotos V. I. Lenino aikštė ir Stoties aikštė, įrengtas naujas stadionas, pastatyta naujų gyvenamųjų namų, mokyklų ir kitų pastatų.

Pagal projektus, kuriuos sudarė Lietuvos Valstybinio projektavimo instituto architektai, vykdomi statybos ir rekonstruavimo darbai centrinėje miesto dalyje, statomas naujas gyvenamųjų namų kvartalas prie Žvėryno tilto ir administratyvinių pastatų kvartalas Stalino prospekte, užstatoma Neries krantinė, auga gyvenamieji namai Tarybinės Armijos alėjoje ir kitur. Artimiausiu laiku bus pradėta statyti Respublikinė biblioteka prie Jaunimo stadiono, naujas administratyvinis pastatas Lenino aikštėje, naujos mokyklos, technikumai, Mokslo akademijos institutų pastatai, naujas pedagoginio instituto mokomasis pastatas ir kiti. Bus pradėtas ruošti projektas Muziejaus gatvei užstatyti.

Daugelio Lietuvos sostinėje ir kituose respublikos miestuose statomų namų projektų autoriai yra jauni lietuvių architektai, neseniai

baigę Vilniaus Dailės instituto.

Architektas Valiuškis, pavyzdžiui, projektavo Tarybinės Armijos alėjoje statomą daugiabutį gyvenamąjį namą. Dabar jis projektuoja naują didelį pastatą. Architektas Urbelis ruošia Šiaulių miesto rekonstruavimo projektą. Architektas Ulitka, vos prieš metus baigęs Vilniaus Dailės instituto, šiuo metu yra Druskininkų kurorte pastatyto dumblo gydyklos pastato projekto autorius. Kaip mąslus kolūkių planavimo architektas pasižymėjo jaunas specialistas Kvašys. Daug gabių jaunuolių dirba Kauno projektavimo organizacijose.

Kasmet vis daugiau ir daugiau architektų reikalinga respublikos liaudies ūkiui. Juos rengia Vilniaus Valstybinio Dailės instituto architektūros fakultetas.

Institute būsimeji specialistai gauna prityrimo paįsioje, grafikoje, lavina architektui būtina reikalingą erdvės vaizduotę, susipažįsta su kompozicijos pagrindais, studijuoja architektūros istoriją ir įvairias inžinerijos disciplinas, kurios yra reikalingos pilnaverčiam daugiašališkam architekturo darbu.

Hidroelektrinių Kaskada Prie Šventosios Upės

Tarybų Lietuvoje sėkmingai vyksta kaimų hidroelektrinių statyba. Šiais metais bus elektrifikuota 32 mašinų - traktorių stotys ir 50 kolūkių.

... Siaura juosta teka

šventoji per Vilniaus ir Šiaulių sritis. Praeis kiek laiko, ir upę užtvėrs aukštos betono užtvankos, atsiras dirbtinių ežerų-rezervuarų grandinė. Nuo 10 elektrinių, kurių bendras pajėgumas sudarys 1,800 kilovatų, į įvairias puses išsisklaidys aukšto voltažo linijų stiebai, gaudžią laidai ims nešti elektros energiją į Anykščių, Dusetų, Kupiškio, Utenos, Zarasų, Rokiškio, Pandėlio ir Obelių rajonų kolūkius, tarybinius ūkius, mašinų - traktorių stotis bei įmones.

Elektros laidai netrukus bus taip pat nutiesti nuo Ariogalos, Paškainių ir Perlojos hidroelektrinių. Elektros energija bus naudojama ne tik kolūkiečių namams apšviesti, bet ir varys kulinias mašinas Ariogalos, Pasvalio bei Varėnos rajonų kolūkių grendymuose ir stakles mašinų - traktorių stotyse, aprūpins vandeniu gyvulių fermas.

Jau dabar pilnutinai elektrifikuota daug Lietuvos T-SR žemės ūkio artelių. Pavyzdžiui, Vilniaus srities Eišiškių rajono Marytės Melnikaitės vardo kolūkyje elektros šviesa atėjo į visus kolūkiečių namus, elektros energija naudojama gatvėms apšviesti, gyvulių fermose, priekūlimo darbų. Daugelyje respublikos kolūkių jau dabar elektrifikuotas kūlimas, eilėje jų elektros energija vartojama malūnams varyti. Vien 1952 metais buvo elektrifikuota 35 mašinų - traktorių stotys.

Per pokarinius metus Tarybų Lietuvoje buvo paleistos veikti tokios hidroelektrinės, kaip Kopianų — Akmenės rajone, Ropiškių ir Sukončių — Kursėnų rajone, Luokės — prie Virvytės upės, o taip pat daug dešimčių šiluminių elektrinių. Elektros laidų linijos nutyso per šimtus kilometrų.

Remiantis Priešakinio Tarybinio Mosklu

Sunku berasti Tarybų Lietuvoje tokį kolūkių, kur nebūtų auginamos žemės ūkio kultūros, išvestos Lietuvos selekcinėje stotyje. Čia, prie Dotnuvos, išvesta daugybė naujų rūšių kviečių, rugių, miežių, avižų, linų, bulvių, ankštinių ir pašarinių žolių, šakniavaisių. Per pokarinius metus selekcininkų pastangomis sukurta dvigubai tiek įvairių kultūrų, kiek per visą stoties egzistavimo laiką esant buržuazinei santvarkai.

Savo kasdieninėje praktikoje Dotnuvos selekcinės stoties mokslininkai panaudoja tarybinio agrobiologijos mokslo pasiekimus. Visa tai, kas yra nauja, pažangu, kas

Liaudiškose Respublikose

Kombainininkų Parengimas Bulgarijoje

SOFIJA. — Neseniai pasibaigė mokslo metai Kniežo, Karnobato ir Suorovo kombainininkų parengimo mokyklose. Šiais mokslo metais dirbti kombainais paruošta 400 žmonių, daugiausia iš jaunimo. Praktiniams užsiėmimams iš Tarybų Sąjungos buvo gauti naujais žemės ūkio mašinų modeliai. Šiemet kombainininkų mokyklose mokėsi daug moterų.

Tarybinio Kino Filmų Pasisekimas Korėjos Liaudies Dem. Respublikoje

PCHENJANAS. — Korėjos Liaudies Demokratinės Respublikos gyventojai didžiai domisi tarybiniais kino filmais. Iš tarybinio kino meno kūrinių korėjiečių tauta mokosi narsiai ginti gimtąją žemę, mokosi patriotizmo, tvirtumo ir bebaimiškumo.

Per visus Korėjos kultūrinių ryšių su TSRS draugijos ir kultūros ir propagandos ministerijos stacionarių bei kilnojamųjų kinų seansų, demonstruojant tarybinius filmus, salės esti perpildytos. Labai populiarūs yra priešakinio tarybinio kino meno kūriniai ir atokiuose Šiaurės Korėjos kampeliuose. Į seansus tokiuose rajonuose ateina šimtai žmonių iš aplinkinių kaimų. Žmonės iš toli eina pėsti, kad pamatytų paveikslus tarybinių žmonių, iš kurių jie ima pavyzdį darbe ir kovoje.

Penkiolika kilnojamųjų kinų, rašo laikraštis "Minčžu Čoson", turinčių 50 meninių ir dokumentinių filmų bei kino žurnalų, balandžio mėnesio pradžioje išvyko į Pietų Chamgeno provincijos žemės ūkio rajonus demonstruoti tarybinių filmų valstiečiams, dirbantiems pavasario laukų darbus. Per balandžio mėnesį mechaniko Son Či Uko vadovaujamas kilnojamas kinas surengė vienam iš šios provincijos apskričių 42 seansus, kuriuos aplankė daugiau kaip 17 tūkstančių valstiečių. Buvo demonstruojami filmai "Berlyno žlugimas", "Stalingrado mūšis", "Prie saika" ir kiti. Dešimtys tūkstančių žiūrovų žiūrėjo Pietų Chamgeno provincijoje filmus "Leninas Spalyje", "Lūžis" ir kitus.

be paliovos gimsta mokslininkų bandomuosiuose laukuose, beribiuose tarybinės žemės kolūkio plotuose, greitai tampa Lietuvos selekcininkų nuosavybe.

(Pabaiga ant 7 pusl.)

Liaudies Balsas

SAVAITINIS KANADOS LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS
LEIDZIAMAS SPAUDOS DRAUGIJOS

Prenumeratos Kaina:

Kanadoje ir Didžiojoje Britanijoje metams \$3.00; pusel metų \$1.50
Visur kitur metams \$3.50; pusel metų \$1.75.

LIAUDIES BALSAS

P. O. Station C, Box 1013, Toronto 3, Ont., Canada.

SMENISKAI KREIPKITES: 160 CLAREMONT ST., TORONTO

Telefonas: EMpire 6-4358

KADA KAS GERAI, O KADA BLOGAI

Šiandien gyvename keistame pasaulyje. Nesuprantančiam tų visų reiškinių, kurie jame vyksta, tur būt galva sukasi ir ieškant atsakymo. Dažnai žmonėms kyla klausimas, kas šiandien yra gera, dora, kultūringa, o kas negera, nedora, nekultūringa. Paimsime keletą pavyzdžių, kurie nušviečia iškeltą klausimą.

Kada Kenyjoj, britų kolonijoje Afrikoje, pasireiškė bruzdėjimas prieš baltuosius kolonizatorius, pasigrobusius jų žemę ir turtus, britai pašaukė kariuomenę, orlaivyną ir pradėjo ablavas. Žmonės buvo ir tebėra gaudomi, iš orlaivių bombarduojami ir kitaip persekiojami. Ant galo buvo uždaryta vienintelė tautinė vietinių žmonių organizacija, turėjusi 100,000 narių. Šimtai vietinių žmonių buvo užmušta per ablavas. Tūkstančiai išvaryta iš namų ir sukisti į koncentracijos stovyklas.

Korėjoj, kada tik komunistai belaisviai dainavo savo dainas, saugotojai juos malšino ne tik ašarinėmis bombomis, bet ir durtuvais ir net kulkomis. Šimtai tų belaisvių buvo užmušta už spygliuotų vielų.

Tai tik du iš daugelio pavyzdžių, kurie pailiustruoja taip vadinamo vakarinio pasaulio elgesį su žmonėmis, kurie parodo opoziciją. Ir niekas nešaukia, kad tokie elgesiai yra teroras, slopinimas laisvės ar panašiai.

Bet štai Berlyne įvyko antivalstybiniai išstojimai, kurių metu atsirado žalotojų, teroristų. Ką valdžia turėjo daryti, jei jie neklausė jos ir nenorėjo susilaikyti nuo maišto? Leisti jiems griauti pastatus, deginti miestą ir puldinėti žmones? Reikėjo sutvarkyti. Pasirodo, kad ne vienas buvo užmuštas per susikirtimus. Kas įdomiausia, tai tas, kad užmuštųjų tarpe daugiausia vakarinio Berlyno žmonės.

Čia jau kitas dalykas. Čia valdžia, neleidžianti maištui laisvai veikti, elgiasi teroristiniais. Britų ir amerikiečių okupaciniai autoritetai rėkia prieš rusus. O kiek čia nesena britai suėmė ir įkalino keletą nacių lyderių, kad išvengus tokio maišto.

Galima būtų rašyti ir galo nerasti apie įvairius įvykius, kurie parodo, kad tie patys įvykiai skaitomi dorais ir pateisinamais, jei juos vykdo vakaruose kapitalistiniai valdonai, arba labai nedorais, jei taip pat pasielgia socialistinių šalių valdžios.

Kodėl taip yra? Kodėl toks nevienodas atsinešimas į vienodo pobūdžio elgesius? Taip yra todėl, kad šiandien pasaulis pergyvena kritišką klasinio karo laikotarpį. Pas mus, taip vadinamame vakariniame pasaulyje, kur daug kalbama apie civilizaciją ir demokratiją, dorą ir krikščionybę, vis labiau ir labiau mindoma kojomis visa tai, kas turi ką bendra su civilizacija, demokratija, dora ir krikščionybė. Ypatingai tas aiškiai matoma Jungtinėje Valstijose. Tuo pat sykiu karo kurstytojai bando sukurstyti savo šalininkus liaudiškoje šalyse. Jiems pedadama ne tik finansais, bet ir ginklais.

Ar nėra geresnės išeities? Ar būtina žmonija turi bristi gilyn ir gilyn į tokį pasaulinį susikirtimą ir grovimą žmoniškumo, kurs gali baigtis negirdėtu pasauliniu karu? Išeitis yra, tik reikia, kad žmonės pabustų, pamatytų, kad ta išeitis yra ne ta, kurią siūlo visoki atžagareiviai.

Visų pirma, žmonija turi suvaldyti karo kurstytojus, priversti valdonus pasirašyti taikos sutartį, pasižadėti nekariauti. Kada bus atsteigta taika tarp valstybių, tuomet sumažės tarptautinis įsitempimas. Tada bus pašalinta pati didžioji priežastis dėl neramumų.

Antra, reikia stiprinti demokratiją, atremiant reakcionierius. Tik prie demokratijos, kurioje žmonės laisvai gali diskutuoti socialius klausimus, siekti reformų, galima išvengti žiaurių klasinių susikirtimų. Kada socialis pro-

Trys Metai Karo Korėjoj

Birželio pabaigoj, 1950-tais metais, Jungtinės Tautos gavo pranešimą iš Korėjos nuo savo komisijos, kad įvyko susikirtimas tarp korėjiečių — Šiaurės Korėjos ir Pietų Korėjos kariuomenių. Komisijos pranešime nebuvo sakoma, kuri pusė pradėjo. Tik vėliau buvo sugalvota, kad pradėjo šiauriečiai. Buvo priduota Jungtinėms Tautoms faktų, kurie rodė, kad pietiečiai pradėjo, bet Jungtinės Tautos užkūšo kažkur tuos faktus, kad pasaulis nežinotų.

Pietų Korėjos prezidentas Syngman Rhee, išmetinėdamas Jungtinėms Tautoms už nutarimą pasirašyti paliaubas dabar, nesujungus visos Korėjos, iškelia viršun faktą, kad Jungtinės Tautos, su amerikiečiais priešakyje, kariavo dėl sujungimo visos Korėjos. Jis pareiškė:

"Pirmaisiais metais šio trijų metų karo, ir Jungtinės Valstijos ir Jungtinės Tautos atkartotinai skelbė karo siekiais esant Korėjos apvienijimui. . .

"Bet vėliau, kai komunistų jėgos pasirodė tvirtesnės negu manyta, J. T. pareigūnai ėmėsi aiškinti jog nei nemanyta Korėją apvienyti".

Nors Jungtinės Tautos sakė, kad tai policinis karas tikslu pastoti kelią agresoriams, bet jų jėgos nesustojė ties 38 lygiagrete, o veržėsi linkui Mandžurijos.

Kaip ten nebūtų, kas įvyko, tai jau įvyko ir nebebus galima pašalinti. Dabar svarbu, kad tas karas būtų baigtas. Tik pažiūrėkime, ką jis padarė Korėjai.

Policinis karas Korėjoj vien amerikiečiams kainavo \$22,000,000,000. Tai tik pinigais. O kur nuostoliai žmonėms, kurių nebebus galima atgaivinti. Per tris metus buvo užmušta tik Jungtinių Tautų pusėj 71,000 karių, kurių tarpe 45,000 korėjiečių, 24,000 amerikiečių, 600 britų ir 1,900 kitų. Sužeistų skaičius siekia 250,000. 83,263 dingusių ir belaisvėn patekusių. Amerikiečiai priskaito, kad kita pusė turėjo nuostolių žymiai daugiau, 1,347,000 užmuštais ir sužeistais.

Pietų Korėjoj žuvo 400,000 civilių. 500,000 liko be namų. 100,000 našlaičių.

Amerikiečių bomberiai sunaikino 40 procentų šiaurės Korėjos namų, fabrikų ir kitų pastatų. Tėnai civilių žmonių žuvo žymiai daugiau.

Pietų Korėjoj 75 procent-

ai kasyklų, tekstilės įmonių uždaryta. Du trečdaliai mokyklų netinka vartojimui.

Tokie tai paviršutiniai nuostoliai.

Šio karo žalą pastebėjo ir tie, kurie pradžioje rėmė jį labai entuziastiškai. Daugelis amerikiečių, kurie ragino žygiuoti linkui Mandžurijos, dabar jau peikia Syngman Rhee elgesį.

Dabar atrodo, kad Syngman Rhee nebegalės pastoti kelio paliauboms. Amerikiečiai ir kiti negali pasirinkti Syngman Rhee vietoj šimtų milijonų, kurie reikalauja baigti šį niekam nenaudingą karą.

Šis karas turėtų būti įspėjimu ir Adenauerui ir kitiems tokiems.

Rosenbergus Nužudžus

Birželio 19 dieną vakare Jungtinių Valstijų autoritetai sudegino elektros kėdėj Julij ir Ethelę Rosenbergus neva už suokalbį perduoti Tarybų Sąjungos agentams atomines paslaptis. Mirties bausmė įvykdyta su didele paskuba. Bet nužudydami juos, jų mirties troškėjai neištrynė iš gyvųjų tarpo minties, kad jie neteisusiai nužudyti.

Žemiau telpa pareiškimai tuojaus po jų nužudymo:

"Nebus klaida nurodyti, kad šis teismas (Jungtinių Valstijų Aukščiausias Teismas) niekad neperžiūrėjo šios bylos (Rosenbergų teismo) ir niekad nepatvirtino žemesniojo teismo teisingumo. Nesant aukščiausio šalies teismo užtvirtinimo, visuomet gali būti klausimas, ar šis nužudymas buvo legaliai ir teisėtai įvykdytas." — **Teisėjas Hugo Black**, Jungtinių Valstijų Aukščiausio teismo narys, birželio 19, 1953.

"Pirm dabartinio argumento, aš žinojau tik tiek, kad klausimas yra rimtas ir didelis. Dabar aš esu tikras, kas liečia atsakymą. Aš žinau giliai savo širdyje, kad aš esu teisus, kas liečia įstatymą. Žinant tą, mano pareiga aiški. — **Teisėjas William O. Douglas**, JV Aukščiausio Teismo narys, gindamas savo tarimą atidėti Rosenbergų nužudymą.

"Rosenbergų teisybės tvirtumas negalėtų pastatyti nieko — net pačios gyvybės — virš geriausio, kam jie tikėjo. Jie mirė vardan žmonių, tiesos ir teisybės." — **Rev.**

Glendon F. Partridge, Montreal, chairman of the National Committee to Save the Rosenbergs, prie Rosenbergų kapo.

"Buvo viešų bandymų iš valdžios ir įstatimdavių pusės paveikti teismą. . . Attorney - General Herbert Brownell, kurs atkakliai atakavo teisėją William O. Douglas už atidėjimą nužudymo, ir kongresmanas W. M. Wheeler iš Georgia, kurs siūlė apkaltinti teisėją Douglas. . . siūlė tą pačią tironiją, kuriai išvengti buvo parašyta Jungtinių Valstijų konstitucija. . . Rosenbergų pamoka neima domėn, ar jie buvo kalti, ar ne. . . ji rįsasi su baisiu pavojumi, kad emocijinis teisėtumas gali pakeisti įstatymišką teisėtumą. — **Hamilton Spectator**, birželio 20.

"Nužudymas Rosenbergų Sing Sing kalėjime perieitą naktį patenkins tuos, kurie reikalavo kraujo. . . tačiau milijonams kitų po visą pasaulį išrodys kaip šaltakraujis užmušimas, nes byla buvo pilna politinio susijaudinimo, o abejonės, kad mirties bausmė negali būti pateisinama, niekad nebuvo pašalintos. . . Jis prisidės prie dvasių kitų įvykių, kurios drumstė žmonijos sąžinę ir vaidinsis istorijos salėse." — **Ottawa Citizen**, birželio 20, 1953.

"Amerika turėtų žinoti, kaip ir visas pasaulis, kad Amerika šiandien gyvena po padu militarinės diktatūros, apsiengusios civiliais drabužiais. Tie žmonės neturi širdies. Jie turi akmenis vietoj širdžių. Jie turi kietas širdis ir kietas akis. Jie turi žmogžudžių sielas ir šis buvo šaltakraujio žmogžudžio darbas. . . Aš dedu Rosenbergų nužudymą prie prezidento Eisenhowero, Mr. Brownell ir J. Edgar Hoover durų. . . Tai nebuvo amerikoniška tradicija, amerikoniškas teisingumas ir amerikoniškas teisėtumas. Tai buvo naciizmas, kurs nužudė Rosenbergus, ir jei mes užmiršime tą pamoką, mes susmuksime, gyvenime ant savo kelių ir baimėje. Pamišimas, neišmintingumas, barbarizmas ir žudymas išrodo yra dalis jausmų tų, kurie valdo mus." — **Emanuel H. Bloch**, Rosenbergų vyriausiasis gynėjas. Jis tą pasakė laike laidotuvių apeigų birželio 21, 1953.

9 BILIJONAI DEFICITO PER VIENUS METUS. —

WASHINGTON. — Per praėjusius finansinius metus, kurie baigiasi dabar, Jungtinės Valstijos išleido 9 bilijonais dolerių daugiau, negu turėjo pajamų. Šiais metais numatoma turėti deficito 7 bilijonus dolerių.

Pas

Konservat stengiasi la rinkimus.

Jų vadas, džiausias K nieriūs ir k apskaišė vis mis plunksn Kanados visi

Dabar jis ir darbininku mažinsiąs K aņt pusės bil mažinsiąs ta

Taip, gal žintų Kanad tų išlaidų su Kanados visi

Visų pirm didžiausias priešas, yra šas bet kok nėms reform socialėms ap Tađ, jeigu nados išlaida ti pradėtų vaikų bonus senelių paša ciales param

Jis visai mažinti bei nes išlaidas. kė, kad Kar permažai išl reikalams.

O kas lieč nimą, tai ti padarytų. T žmonėms jis o korporacij piniguočiams

Žmonės, pagal Drew jam reiskia t riuvi reiskė k turi būti pav naikintos.

Drew filoa litikieriaus, Nitchės filo jis dedasi K jų draugu, siai veidmai

Kritikuoda negalime uži bei CCF su Liberalai taipgi yra tarnai.

Tačiau, lib progresyvės atsiekė nen Laimėti nek gerinimai, mos, be kr kas, konser tikriausiai, būtų buvė k

Už tai, ir ralų valdžiai

Rūpinanti nados pirmų federalių rñ siems sukru: Svarbu ne

ige, Mont-
the Natio-
Save the
Rosenber-

andymų iš
adavių pu-
a. . . At-

Herber t
akliai ata-
William O.
imā, nužu-
nanas W.
orgia, kurs
sėją Doug-
tironiją,
vo parašy-
tųjų kons-
bergų pa-
en, ar jie
ji rišasi
kad emo-
ali pakeis-
tumą. —
or, birželio

osenbergų
ne pereitą
uos, kurie
tačiau
o visą pa-
saltieskrau-
s hyla bu-
usijaudini-
ad mirties
ti pateisi-
uoyo paša-
sidės prie
kurių
sąžinę ir
salėse". —
irželio 20,

ty žinoti,
lis, kad A-
yvena po
liktatūros,
ais drabu-
neturi šir-
menis vie-
uri kietas
s. Jie turi
ir šis buvo
udžio dar-
osenbergų
prezidento
Brownell
er durų. . .
erikoniška
nikškas tei-
rikoniškas
uvo naziz-
Rosenber-
miršime tą
smuksime,
o kelių ir
nas, neiš-
parizmas ir
yra dalis
aldos mus".
Bloch, Ro-
ias gynė-
laikė lai-
irželio 21,

FIGITO
ETUS. —

Per
nius metus,
ar, Jungti-
do 9 bilijon-
iau, negu

natoma tu-
jonus dole-

Pastabos

Konservatai desperatiškai stengiasi laimėti federalius rinkimus.

Jų vadas Drew, tas didžiausias Kanados reaktionierius ir karo kurstytojas, apskaišė visomis gražiausiomis plunksnomis, kad tik Kanados visuomenę apgavus.

Dabar jis netgi "užtaria" ir darbininkus. Girdi, jis sumažinsias Kanados išlaidas ant pusės bilijono dolerių, sumažinsias taksus.

Taip, gal būt jis ir sumažintų Kanados išlaidas. Bet tų išlaidų sumažinimas neitų Kanados visuomenės naudai.

Visų pirma, Drew, kaip didžiausias darbo žmonių priešas, yra užkietėjęs priešas, bet kokiomis visuomeninėms reformoms, bet kokiomis socialinėms apdraudoms.

Tad, jeigu jis mažintų Kanados išlaidas, tai jas mažinti pradėtų panaikindamas vaikų bonus, nukirsdamas senelių pašalpas ir kitas socialias paramas.

Jis visai neturi mintyje mažinti bereikalingas karines išlaidas. Jis visad pasiskundė, kad Kanada dar ir taip permažai išleidžia kariniams reikalams.

O kas liečia taksų sumažinimą, tai tikriausiai jis tai padarytų. Tik jau ne darbo žmonėms jis taksus mažintų, o korporacijoms ir kitiems piniguočiams!

Žmonės, darbo žmonės, pagal Drew samprotavimą, jam reikiama tą patį, ką Hitleriui reikiše kitos tautos: jos turi būti pavergtos, arba sunaikintos.

Drew filosofija, kaip politikieriaus, yra labai artima Nitchės filosofijai: Ir kada jis dedasi Kanados gyventojų draugu, jis nieksingiausiai veidmainiauja!

Kritikuodami konservatus, negalime užmiršti ir liberalų bei CCF su SC.

Liberalai su pastaraisiais taipgi yra dižojo kapitalo tarnai.

Tačiau, liberalams valdant, progresyvės Kanados jėgos atsiekė nemažai laimėjimų. Laimėti nekuri socialiai pagerinimai, pravestos reformos. be kraujo praliejimo, kas, konservatams valdant, tikriausiai, taikiu būdu nebūtų buvę laimėta.

Už tai, ir tik už tai, liberalų valdžiai tenka kreditas.

Rūpinantis tolimesne Kanados pirmynžanga, laike šių federalių rinkimų tenka visiems šukrusti.

Svarbu ne vien pastoti ke-

Generolas Naguib, kurs pašalino iš Egipto karalių Farouk, aną dieną buvo paskelbtas Egipto prezidentu, kuomet Egiptas buvo pa-

skelbtas respublika. Nuotraukoje matote revoliucinio komiteto narį pasirašant proklamaciją. Generolas Naguib stovi dešinėje.

Ką Kiti Rašo

Kas Kam Diktuoja?

Broliai Alsopai viename straipsnių analizuodami Korėjos padėtį ir Syngmano Rhee išstojimus prieš baigimą karo, sarkastiškai pareiškė, kad "ne šuo uodegą visgina", o atbulai.

Kas šuo ir kas uodega — aišku kiekvienam. Pasirodo, kad Syngman Rhee (uodega) elgiasi kaip jam patinko, o mūsų generolai, įskaitant ir prez. Eisenhowerį, lošia bejėgių rolę.

Pažiūrėjus, tačiau, į reikalingą kiek giliau, tenka paabėjoti apie tai, kas ir kam diktuoja.

Gal būt, kad tas Rhee sumas yra tiksliai sudarytas kliudymui paliaubų, nesu- taikymui.

Tieji pabarimai Rhee už belaisvių paleidimą ir nesi- skaitymą su Jungtinėm Tautom neskamba įtikinančiais.

Kada eina popierinis "karas" tarpe Rhee ir jo globėjų, paliaubos — sulaikymas mūsų delsimas.

Nors jau susitarta visais punktatis, bet matote, atsirado "rimta kliūtis" — Syng-

lią nieksingosioms reakcinėms jėgoms, kurioms vadovauja Drew, bet taipgi svarbu sustiprinti tuos, kurie yra linkę Kanados demokratiniam progresui, kurie yra linkę Kanadą vesti taikos keliu.

O tai bus atlikta tada, kada bus balsuojama už Darbo Progresyvės Partijos kandidatą, o kur jų nėra, už tuos žmones, kurie yra darbo žmonių draugai.

Z. J.

man Rhee, kuris nori kariauti, todėl ir kariaujama.

Tokiam komedijos lošimui, žmonių gyvybių sąskaita, turėtų būti padarytas galas nedelsiant nei vienos dienos.

Bet kokia paskuba mūsų demokratinėje procedūroje mes matome tik tada, kada eina dalykas apie gynimą turčių reikalų.

Jei darbininkai sustreikuoja arba pareikalauja bet kokių lengvatų darbe ir t.t., tuo syk ir teisėjai ir šerifai momentaliai suskumba su "indžiunkšinais" ir policinėmis lazdomis.

Labai greitai buvo ir Rosenbergų reikale. Neatsi- žvelgta nei į protestus, nei žmoniškumą.

Rosenbergai nužudyti. Tuo nepataisomai pažeistas šios šalies prestižas. Apie Rosenbergų nusikaltimą pasaulyje pasiliko abejonė.

Toji abejonė pasireiškė įvairiais būdais ir formomis. Valdžios pareiškimai ir deklaracijos ir po šiai dienai pasauli neįtikino, kad Rosenbergai nužudyti už šnipystę, o ne atsakymą kooperuoti su valdžia — išdavinėti kitus.

Prez. Eisenhowerio pateisinimas Rosenbergų nužudymą, atsisakymas suteikti malonę, vaduojantis tuo, kad dėl Rosenbergų galėjo žūti milijonai žmonių, kaž kaip nesiderina su humanitarizmu.

Kyla klausimas: kaip tada su tuo humanitarizmu Korėjoj, Indokinijoj ir kitur? Ar ir už tas skerdynes kalti Rosenbergai?

Ir kiti klausimai siūlosi: kas atkartotina siūlo taiką,

ir kas kievienu sykiu tuos siūlymus paneigia, atmeta?

Į tuos ir kitus klausimus atsakoma visaip, tik ne taip, kaip reikia.

Šiuo reikalu, taikos reikalui, anot paties prezidento — išgelbėjimui milijonų žmonių gyvybių, jokios paskubos nesimato. Nėra tos paskubos, kur jos daugiausia reikia. . .

— V. J. S.

Skundikų Ciniškas Gyrimasis

Massachusetts lietuvių grupė, per metų metus, iš Fremingamo radijo stoties, skleidė gražią kultūrinę programą. Niekam dėlto nebuvo nuostolių, o naudos buvo nemažai.

Kukčiodama džiaugsmu, dabar reakcinė lietuvių spauda praneša, kad Gintaro Programos (taip vadinosi lietuviška valanda) nutrauktos. Daugiau nebesigirdi balso, kurio mielai klausėsi tūkstančiai lietuvių.

Aišku, kad tai nelabųjų skundikų darbas. Donosai, skundai, tai jų programa. Ir jie tame prisipažįsta cinišku atvirumu. Skundikai net lenktyniuoja savo tarpe, kurie jų pirmiau įskundė Gintaro programas.

Franciško nu "Darbininkas" giriasi, kad "vyčiai pastojo Maskvai kelią". Vyčiams kaip sako "Darbininkas", vadovavo kunigas Jonas Jutkevičius. Jisai sudarė savo vaiską skūsti programos vedėjus, nes jie, girdi, veda "prieš-amerikinę programą". Kunigui Jutkevičiui pagalbą šoko vyskupas.

Gintarų žemės programa negalėjo būti antiamerikinė. Ji, žinoma, nebuvo ir maskvinė, kaip skundžia denunciatoriai. Programų vedėjai iš anksto pridūdavo vertimus anglų kalbon ir radijo stotis, per metų metus, nieko priešamerikinio nežiūrėjo Gintarų Žemės programose.

Kad neapsileidus vyčiams ir kunigui Jutkevičiui, "Sandara" atsiskubina su pranešimu, kad vyčius, su jų skundais, pralenkė Sandaros septinta kuopa.

"Sandara" sako: "Kuopos iniciatyva Bostono Amerikos Lietuvių Tarybos skyrius išnešė protestą prieš bolševikų propagandos skleidėjus. To skyriaus žygiai (donosai — "V." red.) matyt nebuvo verti".

Skundas prieš Gintaro programas buvo kerštas lietuviškų reakcininkų. Jie pripažįsta laisvę tiktai sau, o ne kitiems.

Šauksmas apie bolševizmą yra paprasta demagogija. Įterpus skundan žodį "bolševizmas" šiais laikais lengviausia atsiekti tikslo. O tikslas jiems pateisina visas denunciatoriškas priemones. "Darbininkas", rašydamas apie skundų epidemiją, pil-

ŠYPSENOS

Dveja Tiek

Jaunas advokatas, pirmu sykiu teisme, gynėjo rolė, norėjo padaryti kuodidesnį įspūdį džiūrimenus.

"Tik pagalvokit," sakė jis, "traukins suvažinėjo šio farmerio 24 kiaules. Dvidešimt keturias! Dvigubai daugiau, negu džiūrimenų suole".

Sunku Išpildyt

Pas gydytoją atėjo žmogus ir pradėjo skūstis silpna širdimi.

"Ar daug rūkot?" klausia gydytojas.

"Penkiolika cigarų į dieną".

"Perdaug. Ar negalėtum pasitenkinti po cigarą po kiekvieno valgio?"

Po kiek laiko atėjo pas gydytoją tas pats žmogus, bet daug sveikesnis.

"Matai, kaip gerai, kada žmogus pildo gydytojo patarimus," džiaugėsi gydytojas.

"Bet ne taip lengva išpildyti," atsiliepė pacientas. "Kartais labai sunku suvalgyti penkioliką valgių per dieną".

Aiški Prizastis

"Ar negalėtum tu pasakyti, kodėl niekas Francijoje nenori būti premjera?" klausia vienas Toronto gatvėkarių konduktorius kitą.

"O kodėl gi nei vienas iš mūsų nenorime imti senųjų gatvėkarių, kurie važinėjo Yonge gatve?" atsakė kitas.

niausia ir ją užgria. Tas laikraštis daėina iki to, kad tvirtina, jog ir Lietuvoje nėra laisvės.

Bet tame pačiame "Darbininko" numery, kuriame kalbama apie laisvės nebuvimą Lietuvoj, randame šią žinią:

"Iš Romos pranešama, kad vyskupas K. Paltarokas vis dar gyvena Vilniuje. Savo dispozicijoj jis turįs 107 kunigus, kurie aprūpina 86 parapijines bažnyčias. Šiais metais buvę iššventinti 4 nauji kunigai, priklausą vysk. K. Paltaroko valdomoms Vilniaus ir Panevėžio vyskupijoms."

Na, matot. Vyskupas Paltarokas ir 107 kunigai, kurie yra po jo komanda, skleidžia savo idėjas ir niekas jam nedraudžia varyti tos rūšies darbą.

O klerikalai šioj šalyj, visiškai užmiršę apie tolerantiškumą, biauriai skundžia žmones, kurie nežiūri į gyvenimo problemas jų akimis. Ne tik skundžia, bet tyčia, tikslingai demagogija kaltina juos esant Amerikos priešais.

Biauru. — Vilnis.

Nuo Vancouver Ligi Vienos

Rašo A. Grinkus

(Taša)

Išsikalbėjome, iš kur kuris esame kilę. Pasirodė, kad jos sesutė Petronelė buvo matematikos mokytoja Prienu Gimnazijoje.

"Užtat jūsų balsas man atrodė kaž kur girdėtas. Tai turbūt balsas jūsų sesutės Petronelės, kuri mums duodavo garo už neparuoštas pamokas". Atsimenu, Petronelė Kaunaitė buvo geriausia matematikos mokytoja, bet būdamas vaiku, aišku, galvojau, kad ji yra labai žiauri mokytoja.

Sunku vesti pokalbį, kuomet eina kongreso eiga. Ir vieną ir kitą svarbų ir įdomu išgirsti. Norisi tiek daug paklausti, sužinoti apie gimtinę, apie matytus miestus, miestelius ir kaimus. Pasigyrčiau, kad svajoju pamatyti tėvynę, bet norėdamas, kad užtikrinti vizos gavimą, prašiau draugės Kaunaitės man tuo reikalu padėti. Ji pasiūlymo man, kad vizas išduoda konsulas ir tuo reikalu reikia kreiptis tikrai tenai.

"Jums, drauge, nebus jokių kliūčių vizą gauti. Tik, žinoma, turi energingai reikalauti, nes yra labai daug norinčių važiuoti".

Susitarėm su drauge Kaunaitė nusifotografuoti. Tam reikalui pritarė su entuziazmu ir mūsų tautietis iš Vakarinių Vokietijos, Gustavas Pūdimaitis. Buvo smagu ir įdomu, kad iš mūsų mažos tautelės yra net trys atstovai taikos kongrese, kuris gal nusvers žmoniją į taikos ir laimės pusę.

Lengva nutarimus padaryti, bet visuomet sunkiau juos išpildyti. Visi fotografai užimti savo darbu, o jei surandi kurį, tai tuomet ar Kaunaitės ar advokato Pūdimaitis negali surasti. Tik po didelių pastangų pasisekė gauti Tarybų Sąjungos fotografą ir tai tik po to, kai pakalbėjau su Tass Agentūros viršininku. Visgi kartu visiems trims ir nepavyko nuotrauką padaryti.

Pertraukos metu teko susipažinti ir su daugiau Tarybų Sąjungos delegacijos narių. Visi jie išrodė labai draugiški. Išsikalbėjus pasirodė, kad jie daug daugiau žino apie Kanadą, negu kad mes apie Tarybų Sąjungą. Ir ne vien tik mes paprasti darbininkai, bet ir mūsų studentai turi mažai žinių apie įdomią šalį. Supažindinau jaunus Tarybų Sąjungos studentus su jauna pora montrealiečių, Andriumi Duchene ir jo žmona. Kadangi montrealiečiai ir maskviečiai buvo baigę teisių fakultetus, tik skirtingose šalyse ir dar

skirtingesnėse sąlygose, tai palyginimas buvo labai įdomus. Mūsų delegatas Duchene pasakojo, kiek trunka metų mokintis, kad pasiekti advokato laipsnį Kvebeko provincijoje, Kanadoje. Pasakojimo eigoje prisiminė, kad studentai studijuoja švento Tomo filosofiją apie du metus. Žinoma, ir rusas ir kanadiečiai francūzas vedė pasikalbėjimą su popieros ir pašilimo pagalba, nes abiemis nevisai sekėsi anglų kalba, tas davė progą man klausytis, nes jiems man pagalba buvo kartais reikalinga. Nors vertėjo rolė nelabai sekėsi, visgi gelbėjau, kiek galėjau. Montrealietis atžymėjo, kiek metų praleido pradinėje, vidurinėje ir kitose mokyklose. Užrašė ir švento Tomo filosofijos dvejus metus. Rusų studentas išdėstė irgi mokslo eigą panašiai, tik mokyklų užvadimai buvo kitoniški. Pastebėjus, kad kanadiečiai užrašę porą metų daugiau, kaip jisai, užklause:

"Kokios praktiškos vertės gyvenime yra ta švento Tomo filosofija?"

Po ilgokų diskusijų priėjome išvados, kad tie du metai buvo išieškoti.

"Reiškia, tie du metai nereikia skaityti, kaip mokslas". Ir paėmęs pašilę perbraukė. Pasirodo, kad ima maždaug tiek pat laiko pasiekti advokato laipsnį tiek Kanadoje, tiek Tarybų Sąjungoje.

"Skirtumas tame", kalbėjo Duchane, "kad Kanadoje mokslą pasiekti turi pats savo lėšomis, gi pas juos valstybė labai daug pagelbsti, ir studentų kooperatyvai, o kita, Tarybų jaunuolis baigęs mokslą ir gavęs advokato ar gydytojo laipsnį, jau dirba, kaip jo profesija reikalauja, o mes Kanadoje turime maldauti gydytojų susivienijimo ar advokatų draugijos, kad duotų mums leidimą užsidirbti sau pragyvenimą pasirinktoje profesijoje". O džiūmoje, tos draugijos yra reakcinių individualų rankose.

Gausus rankų plojimas girdėjosi net čia, restorane. Skubėjome atgal į posėdžių salę, kad išgirdus daugiau kalbėtojų, išgirsti jų pasiūlymus, sumanymus.

Kalbėjo Italijos parlamento narys, liberalas Giuseppe Nitti.

"Nebuvo lengva, bet 150 delegatų yra čia, Vienoje. Nežiūrint Romos valdžios trukdymų, iš 200-tų delegatų tik 50ts pavyko jiems sulaukyti". Kaip plačiai apimamas yra taikos judėjimas Italijoje, nurodė jis, galima matyti

š to, kad delegatai reprezentuoja beveik visas partijas. Delegatų tarpe: darbininkai, rašytojai, profesoriai, politikieriai. Toliau jis pliekė karo kurstytojus ir savo kalboje nurodė, kad tie, kurie nenori sustabdyti karą Korėjoje, nenori ir suvienyti Vokietijos. "Vakarų Vokietijos gyventojų skaičius dvigubai didesnis, kaip Rytinės Vokietijos, ir yra gerai žinoma, kad Komunistų partija nėra labai stipri Vakarų Vokietijoje. Rinkimai suvienytoje Vokietijoje nepastatytų Komunistų į valdžią ir paliktų juos tik mažumoje. Vistiek yra žmonių, kurie priešingi Vokietijos suvienijimui".

Ir taip beklausant kalbėtojo po kalbėtojo, matosi, kaip ant delno, kas trokšta karo, kas iš jo darosi gyvenimą ir dar kokį. Toliau kalbėdamas prisiminė: "Mano prieteliai, kurie neseniai sugrįžo iš Jungtinių Valstijų, pasakojo, kad dažnai motinos, seserys ir žmonos atsisako priimti karo medalius, skirtus jų mylimiesiems už atsižymėjimą, kurie buvo paskirti neteisingam ir nežmoniškam Korėjos kare. Mes turime pagerbti šias garbingas moteris, nes jos atstovauja tikrą žmonių dvasią Jungtinėse Valstijose".

"Prie pabaigos linkiu, kad šis didžiulis miestas, sostinė senoviškos didelės imperijos, pasidarys šiandien pirminė sostinė Taikos Imperijos".

Negalima suminėti nei mažos dalies įdomių kalbų, nes tik šį pirmadienį rytinėje ir popietinėje sesijoje kalbėjo 23 delegatai ir kiekvienas paliko neišdildomą antspaudą klausytojų mintyse. Labai apgailėstauju, kad nėra galimybių, o trūksta ir žo-

džių, kad pilnai perduoti tuos jausmus, kuriuos pergyvenome kiekvienas. Beklaudydamas jaučiau, kad nuo šių istorinių Taikos kongreso dienų prasidės naujas, laimingesnis, linksmesnis pasaulis, kad neišvengiamai žmonija pakeis žudynes taika, kad vietoje mirštančių spiegių bus juokas ir dainos besilinksminančių žmonių, vietoje griuvėsių ir sprogstančių granatų, kils nauji gyvenami namai, sporto aikštės, teatrai, darbą palengvinančių mašinų dundėjimas, kaip kad teko matyti Čekoslovakijoje.

Antradienį, gruodžio 16-tą dieną, atvykau į kongreso salę kartu su visais delegatais, bet kongreso sesijų salėje nebuvo kada dalyvauti. Reikėjo pasiūsti kiek raštų į Liaudies Balsą ir laiškus bei atvirutes namiškiams ir kitiems. Pašte, kaip ir kasdien, laukiančiųjų eilės. Nuėjus į Tarybų Sąjungos konsulatą, irgi radau laukiančiųjų eilės, daugiausiai delegatai, norinti aplankyti socializmo šalį. Buvo keletas ir kariškių, kurie siuntė savo šeimynas namo. Išsikalbėjus pasirodė, kad daugiausiai moterys nepakenčia gyvenimo svetimos šalyse.

"Ot, tiesiog nėra kur nueiti, nėra nei operos nei baleto tokio, kokį mes turime Rusijoje", kalbėjo jauna moteris, kariškio žmona.

Konsulas pasiūkė mane ir, išklauses kur ir kada noriu važiuoti, patarė ateiti penktadienį. "Aš manau, kad visa bus penktadienį gatava, linkiu gero pasisekimo kongrese". Ir, paspaudęs ranką, ėjo prie kitų keleivių.

Grįždamas į kongreso svetainę, dariau planus, kur važiuosiu, ką aplankysiu sugrįžęs į Tarybų Lietuvą. Autobusų eilės traukė koncert-house linkui, mat, delegatai grįžta į popietinę sesiją. Fotografų lemputės žybcioja tai šen, tai ten imdamos

nuotraukas įvairių šalių delegatų.

Šale Koncerthause yra atvira čiužinėjimo vieta, kurioje jaunimas ir vaikučiai vikriai daro sukulius ant žvilgančio ledo. Išrodo labai pritinga vaizdas taikaus gyvenimo šiame mieste, kur gretimoje pastogėje eina tarimai, kaip užtikrinti malonų gyvenimą visiems vaikučiams.

Kanados delegatai jau sėdėjo jiems paskirtoje vietoje, balkone dešinėje salės pusėje. Prie garsiakalbio kalba turbūt sesijos pirmininkas, salėje dar vis juda delegatai bandydami pasiekti savo vietas, o Ray Gardner, British Columbia provincijos taikos kongreso sekretorius, duoda man pastabą: "Jau kelintu kartu nematome tavęs valgant su mumis sykiu, o dabar jau ir ant sesijų pradėdi pasivėluoti. Ką tau pasakys kiti delegatai, juk turi prisilaikyti kiek punktualumo".

Pasiaiškinau draugui, kad aš turiu ir kiek galiu sesijas lankyti, ir mėginti gauti leidimą aplankyti gimtinę, o vienu sykiu būti visur nėra galima. Mūsų pasikalbėjimą pertraukė gausus rankų plojimas. Į kalbėtojo scenoje vietą lipo ukrainietis Aleksander Korneichuk, pirmininkas Tarybų Sąjungos delegacijų.

(Bus daugiau)

Reikia Darbininko

Paiškau pavienio darbininko ant ūkio. Turi mokėti visus ūkio darbus, o labiausiai karves milžti. Mokestis pagal darbo atlikimą, nuo \$75.00 aukšty. Norintieji dirbti ant ūkio, kreipkitės laišku dėl susitarimo:

Mrs. Bernice Blekis,
Old Town Farm,
Terryville, Conn., USA

Už kiek laiko po karalienės Elizabėtos II karūnacijos, Anglijos vandenyse įvyko karo laivų demonstracija karalienės pagarbai, kurioje dalyvavo 221 laivas, jų tarp

Lai

(Ta

Šiandien Gi ja armijas, ku gelį divizijų. J vintos, apgink ir sunkia artileria gaminta. Ši paimta iš franc nės armijos, k čiai aprūpina municija. Be laisvintose srit Viet-Namas partizanų juo deltoj, nuo Ha ir Reeds lygu kova vedama kimo linijas. F roliuoja tikta punktus, iš kur puolimus. Deši čių valstiečių noriai gabenti nicija net sud manevruose slė nuose. Todėl n bombardavima laiko Liaudies menų.

Jauna Armija

Po dviejų n aš patekau pas vizijos batalijo tai vyrų, veik vaikai. Jų am kai 22 metai, iš jų kovoja n o politiniai k 1941 metų lai ranai. Visi užs le apdege. Šis t emė po vieną kiekvieno vyro nį ir tokiu būd ginklus naujais juos — amerik nai ir francūzi Trys armijos si sujaudino mar neimk nei adat žmonių... niek sunkumais ir visada palaik visokiose aplin lėdamas sunku

Ilgas karštas

Jei
Namus, Ap
mes miel
Pard

JO

A. HO
855 Colleg

213 KEE

Laisvame Viet-name

Rašo J. Starobinas

(Taša)

Šiandien Giap komanduoja armijas, kurios turi daugelį divizijų. Jos gerai išlavintos, apginkluotos lengva ir sunkia artilerija, daugiausia gaminta Amerikoje ir paimta iš francūzų ekspedicionės armijos, kurią amerikiečiai aprūpina ginklais ir amunicija. Be šių armijų išlavintose srityse, Laisvasis Viet-Namas turi išvystę partizanų judėjimą Hanoi deltoje, nuo Hanoi iki Saigon ir Reeds lygumų. Nuolatinė kova vedama pagal susisiekimo linijas. Francūzai kontroliuoja tikrai tam tikrus punktus, iš kurių jie daro užpuolimus. Dešimtys tūkstančių valstiečių apsiima savanoriai gauti ryžius ir amuniciją bet sudėtingiausiose manevruose slėniuose ir kalnuose. Todėl net ir didesnis bombardavimas kelių nesulaiko Liaudies Armijos reikmenų.

Jauna Armija

Po dviejų naktų kelionės, aš patekau pas vieną 308 divizijos batalijoną. Penki šimtai vyrų, veik visi valstiečių vaikai. Jų amžius vidutiniškai 22 metai, nors daugelis iš jų kovoja nuo 1947 metų, o politiniai komisarai yra 1941 metų laikotarpio veteranai. Visi užsigrūdinę, saule apdege. Šis batalijonas suėmė po vieną belaisvį ant kiekvieno vyro pereitą rudėnį ir tokiu būdu iškeitė senus ginklus naujais. Aš mačiau juos — amerikoniški karabinai ir francūziški bazūkai. Trys armijos sloganai tiesiog sujaukino mane: "Niekad neimk nei adatos ar siūlo iš žmonių... niekad nesiskusk sunkumais ir trūkumais... visada palaikyk iniciatyvą visokiose aplinkybėse, nugalėdamas sunkumus..."

Ilgas karštas dienas pralei-

džia valstiečių lušnose, orlaviams skraidant viršum jų. Mes miegojome ant lentų šalė šeimyninių altorių, ant kurių visuomet buvo Ho Chu Tich portretas šale lakeriuotų medinių dėžių, kuriose laikomos gėlės ir maistas dėl pirmtakūnų laike festivalų. Mes valgėm ryžius, kurie buvo tik iškulti pagalba medinių kultūvų. Kūlimo darbą atlieka moterys ir jaunesnieji.

Devyniasdešimt nuošimčių žmonių yra valstiečiai. Du trečdaliai vietnamiečių gyvena dviejose deltose. Kaip sunku jiems gyventi, galima matyti iš pačių francūzų oficialių skaitlinių, paskelbtų 1948 metais: šiaurinėje deltoje, 24 nuošimčiai neturi savo žemės visai; pietuose — 57. Penkiolika nuošimčių žemės pietuose ir 40 nuošimčių šiaurėje išdalinta tarp milijono su viršum šeimynų. Jos turi mažiau negu po pusę hektaro — tiktai išlaikymui gyvybės. Iš kitos pusės, 180 šeimynų šiaurėje turi daugiau negu po 50 hektarų, kas sudaro 20 nuošimčių žemės; 6,300 žemvaldžių, daugiausia svetimšalių kompanijų, valdė 45 nuošimčius žemės pietuose. Dauguma industrinių produktų atėdavo iš užsienio. Gumos, anglies ir blėkos kainą nustato kompanijos užsieniuose.

Akyvaizdoje šių sąlygų. Demokratinė Respublika negali greitai pakeisti padėti, o ypatingai maisto gamyboje ir industrijoje. Ho Chi Minh agrarinė politika nėra plačiai apimanti reforma. Tai tik sumažinimas nuomos 25 procentais, panaikinimas senų skolų ir sumažinimas procentų, tuo pat laiku akstinant valstiečius dirbti dar nedirbamą žemę džiuŕlėse, įvairinti javus, naudoti naujus sodinimo metodus. Tik-

tai iš francūzų kolonistų atimta žemė dalinama valstiečiams. Taipgi dalinama senesnių bendruomenių žemė. Tokiu būdu, 250,000 hektarų žemės padalinta tarp 420,000 valstiečių — kas rodo respublikos nemažą prestižą ir galią. Bet dar žymesniu atsiekimu yra modernizavimas sodinimo metodų, naudojimas daugiau trąšų, dirbimas įrankių iš bombų kavalkų.

Francūzams nevyksta, net su Bao Dai valdžios pagalba, sukontroliuoti kiekvieną kaimą; todėl jie stengiasi sunaikinti kaimus ir susivaryti žmones į savo sritis. Eina baisi kova: norint auginti maistą, apsaugoti javus nuo priešo kareivių, slėpti kadrus. Vyksta pasikartojančios partizanų kovos, valymo ekspedicijos, sodinimas naujų javų, vėl naujos kovos. Ho Chi Minh valdžiai, akyvaiz-

doje francūzų atakų, yra labai sunku.

Fabrikas Miške

Aš praleidau vieną dieną "miško fabrike", viename iš arsenalų, kur Viet-Namo darbo klasė grūdinama. Šeši šimtai darbininkų, nekurie iš Hanoi gelžkelio jardo, kiti naujai išlavinti valstiečių vaikai (15 procentų moterų) dirba prie tekinimo mašinų ir kitų įrankių. Mašinos buvo atgabentos rankomis per kalnus ir upes. Čia aš mačiau gaminant elektrą 6 cilindrių Chryslerio inžiniais ir Delco generatoriais; tai buvo trečias sykis aš mačiau elektros šviesą laike savo buvimo Viet-Name. Bazūkai daromi iš rėlių, mortiros iš garo vamzdžių; kasdien padaroma po 3,000 rankinių granatų. Aš mačiau, kaip jos pagaminamos ir išbandomos.

De Gasperi koalicija turės 13 atstovų daugumą. Manoma, kad tai labai maža dauguma ir jam bus sunku verstis.

Remiantis Priešakinio Tarybinio Mokslo

(Atkelta nuo 3 pusl.)

Stoties mokslininkus sieja glaudžios draugystės ryšiai su daugeliu šalies mokslininkų, su jos svarbiausiomis mokslinio tyrimo organizacijomis selekcijos ir sėklininkystės srityje. Per kelerius pokarinius metus beveik visi bendradarbiai po vieną, o kai kurie ir po keletą kartų važinėjo į mokslines komandiruotes, į pasitobulinimo kursus, seminarus. Visasąjunginės V. I. Lenino vardo žemės ūkio akademijos bandymų bazėje, Lenino Gorkuose, ne kartą lankėsi stoties direktoriaus pavaduotojas mokslo reikalams Bečius, moksliniai bendradarbiai Puidokai t e, Verbickas ir kiti. Bulvininkystės institute kėlė savo žinias Vaznonienė, linų mokslinio tyrimo institute — Vičas, Visasąjunginiame augalininkystės institute — Mačys.

Savo darbe panaudodami mokslininkų, Socialistinio Darbo Didvyrių priešakinį patyrimą, kūrybiškai taikydami jį vietinėms sąlygoms, Dotnuvos selekcininkai sugebėjo žymiai sutrumpinti terminus išvedant naujas žemės kultūrų rūšis, geriau už kitas tinkančias vietiniam dirvožemiui ir klimatui.

PER POTVINIUS ŽUVO VIRŠ 400

TOKIJO. — Per potvinius ant Kyushu salos 409 žmonės žuvo ir 1,000,000 liko benamiais.

Policija sako, kad be to 997 sužeisti ir 1,178 dingusių.

Rinkimai Italijoje

ROMA. — Virš 10,000,000 italų balsavo už komunistus, kairiuosius socialistus ir kairiojo sparno neprigulmingus per praėjusius Italijos seimo ir senato rinkimus.

Balsavimai uždavė skaudų smūgį valdžios blokui, kuris susideda, kaip nekurie italai sako, iš "amerikoniškų partijų", ir kuriam vadovauja premjeras De Gasperi, krikščionių demokratų lyderis. De Gasperi nedaug tenorėjo, tik 50 procentų su trupučiu balsų už savo bloką, bet ir to negavo.

Jeigu De Gasperi blokas būtų gavęs 50 su viršum procentų balsų, tai jo blokas būtų išrinkęs du trečdalius atstovų, kaip nusako naujas įstatymas, prarastas pirm rinkimų, kada blokas galėjo sudaryti gražią daugumą. Trūko 27,000 balsų iki to.

De Gasperi blokas 1948 metais gavo 16,228,274 balsus, o šiuose rinkimuose tik 13,487,038 balsus. O šiemet daug daugiau dalyvavo balsavimuose. Nieko nepadėjo Amerikos ambasadorės paskelbimas prieš rinkimus, kad bus nukirsta amerikiečių parama, jei kairieji laimės.

Seime arba parlamente komunistai turės 143 atstovus, o socialistai 75 atstovus. Šiemet abi partijos ėjo atskirai. Seimas turi 570 atstovų. Taigi, komunistai ir socialistai turės 42 atstovus daugiau, negu turėjo sename seime. Tai didelis laimėjimas.

De Gasperi, pagalba naujo įstatymo, tikėjosi sumažinti jų atstovų skaičių iki 100, bet dabar turės 218.

Kairiųjų balsai pakilo nuo 8,137,047 (1948 metų rinkimuose) iki 10,080,002 balsų. Iš to skaičiaus komunistai gavo 6,122,638 balsus, o socialistai, vadovaujami Nennio, 3,440,222 balsus. Kai-

rieji neprigulmingi gavo 517,142 balsus. Komunistai ir socialistai bendrai gavo 34.7% balsų.

Senate abiejų turi 86 atstovų, palyginti 73 atstovais sename senate.

Koalicija gavo 13,000,000 su viršum. Krikščionys demokratų 10,859,554 balsus, likusius kitos partijos.

De Gasperi talkininkai dešinieji socialistai negavo nei pusės tiek, kiek 1948 metų rinkimuose, ir paliks visai nereikšmingi seime.

Dešinosios partijos žymiai paaugo. Monarchistai gavo 1,856,661 balsą, o fašistinė partija MSI 1,580,395 balsus. Monarchistų atstovų skaičius pakilo nuo 14 iki 40. Fašistų nuo 6 iki 29.

Stebėtojai pastebi, kad monarchistai ir fašistai nepakilo, o dar nupuolė, po 1951 metų savivaldybinių rinkimų.

Užsitikrinkit Pagalbą Ligoj ir Nelaimėj

Įstodami į

Sūnų ir Dukterų Kanados Lietuvių Savitarpinės Pašalpos Draugija

VAJUS TĖSIS nuo KOVO 15 iki GEGUZIO 31

Laikė Vajaus Įstojimas Perpus Nupigintas

Draugija Gyvuoja nuo 1912 Metų Turi apie 600 narių ir viršaus \$24,000 kapitalo

Savo Nariams Yra Išmokėjusi Virš \$70,000

Nario Mokestis: 35 c., 65 c. ir \$1.10 į Mėnesį

Dėl informacijų kreipkitės Draugijos Centro sekretoriaus adresu:

Ch. Narush, 160 Claremont St., Toronto 3, Ont.

Jeį Norite Pirkti ar Parduoti

Namus, Apartmentus, Hotelius ar kitokius Biznius, mes mielai suteiksime sąžiningą patarnavimą

Pardavimui turime didelį pasirinkimą. Prašome Kreiptis:

JOHN BARCAS

(Lietuvis)

Atstovauju

A. HOLLOWCHAK REAL ESTATE

855 College St.

Tel. LO. 7152

Namų Adresas

213 KEELE ST.

Tel. LY. 3707

Montrealo žinios

Grąsina Pakėlimu Karfėrų Kainos

Montrealo transportacijos (gatvėkarių ir autobusų) darbininkai per savo uniiją reikalauja pakelti jiems algas. Nesutarus su darbininkais, dalykas perduotas arbitracinei komisijai, kurią vadovauja teisėjas Rene Lippe. Jie reikalauja pakelti algas po 10 c. į valandą ir nustatyti 40 valandų darbo savaitę. Montrealo Transportacijos Komisija, tačiau, įteikė arbitracijos komisijai raštą, kuriuo grąsina, kad jei darbininkams bus pakeltos algos, tai jie kels fėrų kainas, nes, girdi, komisija neturės užtektinai įplaukų, kad padengtų darbininkams pakeltas algas.

Arbitracijos nuosprendis, manoma, bus paskelbtas tik rugpiūčio pabaigoj.

Provincijos ir Mokytojų Byla Gal Atsidurs Londone

Kaip jau buvo anksčiau pranešta, katalikų mokytojų uniija aukščiausiam šalies teisme laimėjo bylą prieš provincijos Darbo Santykių Komisiją, kuri neteisingai

buvo atėmusi jų uniijos čarterį. Tačiau provincialė Duplesio valdžia planuoja apeliuoti bylą į aukščiausį Anglijos imperijos teismą — Privy Council — Londone.

Nors dabar Kanados vyriausybė yra panaikinusi apellavimą į Privy Council, bet provincijos "teisingumo" organai mano, kad jie dar turi teisę apeliuoti, nes tarp provincijos ir mokytojų byla prasidėjusi prieš panaikinimą tokio apellavimo.

Vietoj Maudymosi Duobių, Bus Lašai

Maudymosi duobės (swimming pools) ir trumpoj atėtyj bus visiškai panaikintos mieste, jeigu naujieji būdai pasirodys praktiškesni. Būtent miesto autoritetai planuoja steigti vietoj duobių lašus maudytis, kurie būtų daug sanitariškesni ir patogesni. Pirma vieta tokiais lašais maudymuisi bus įrengta ant Gallery aikštės, viršuj Wellington tunelio. Jeigu pasirodys praktiška miestui — rengs ir kitur.

Ot Tai Tau ir Demokratija

Rugpiūčio 10 d. bus fede-

raliai rinkimai. Čia sulyg nustatytos tvarkos, visi kandidatai į parlamentą turi teisę naudotis mokyklų patalpomis dėl susirinkimų rinkimų reikalais. Ir tas per metų metus buvo praktikuojama visiems kandidatams be jokio skirtumo ir diskriminacijos. Bet štai birželio 23 d. Outremonto Labor-Progressive Partijos kandidatas Norman Nerenburg išsinuomavo Van Horne mokyklą ir planavo laikyti mitingą, kuriame turėjo kalbėti partijos nacionalis vadas Tim Buck, tai Montrealo Mokyklų Komisijos pirmininkas W. E. Dunton, brūkšt paskutinę dieną ir uždraudžia mokykloje laikyti mitingą.

Nors mokyklų taksus moka visi ir kaip jau anksčiau minėta, lig šiol visos partijos turėjo teisę naudotis mokyklų patalpomis, bet, čia vienas žmogus pasiėmė sau teisę ir jam nepatinkamo kandidato mitingą sulaukė. Tai tau ir demokratija.

Imsis Priemonių Prieš Gelžkelių Dūminimą Miesto

CNR gelžkelių jarda, kurie randasi Turcot distrikte, neapsakomai laug dūmų paleidžia, kad net troškina žmones ne tik tame distrikte, bet ir visoj apylinkėj. Miesto sveikatos departamentas todėl nutarė imtis priemonių prieš kompaniją, kad sulaukyti dūminimą, nes tas, sveikatos departamento, nuomone, ne tik kad sudaro neįtikėtiną orą, bet ir sanitarijos atžvilgiu yra kenksminga.

Ar kas išeis iš to, tai tik ateitis parodys.

Apsivedė

Birželio 20 d. sukūrė naują šeimyninį gyvenimą — Vera Tamošiūnaitė su francūzų tautybės jaunikičiu Andre Gouvin. Tai antroji ir paskutinė Stasio Tamošiūnų dukrelė. Todėl tėvai iškėlė gražią vedybinę puotą ir nors oras neapsakomai buvo karštas, bet kaip jaunikai, taip ir svečiai visi linksmi laiką praleido.

Tą pačią dieną taipgi apsi-vedė Edna Kaptainytė su vokiečių tautybės jaunikičiu. Juodu abu ne seniai tik atvykę į Kanadą. Jos vestuvių puotą gražiai pakėlė dėdė Evaldas Vilkis.

Apsivedė ir Juozas Mozūraitis su Domicile Skučaitė. Jis gimęs ir augęs čia, Kanadoje, o jinai dabar po karo atvykusi į Kanadą.

Lankėsi Montreale

Vincas Vilimas su žmona ir dukrele buvo atvykę į Montrealą pavišėti. Seniau jie buvo Montrealo gyventojai, bet prieš 9 metus išvyko ir apsigyveno Ontario provincijoje.

Parduodam Namus

PARŪPINAM UGNIES, VAGYSTĖS, AUTOMOBILIŲ, STIKLO ir t.t. APDRAUDA PARDUODAM LAISNIUOTUS TAVERNUS, GROSERNES, MĖSINES, ICE CREAM PARDUOTUVES IR KITUS BIZNIUS

Naujus 2 Flatų Duplexus — Visi Moderniški
Naujus 4 Flatų Duplexus — Visi Moderniški
Taipgi

Turime Keletą 2, 4, 6 Flatų Namus, Pastatytus 5-10 Metų Atgal

Rašykite, telefonuokite arba atsilankykite asmeniškai Mes esame properčių ekspertai

REED'S REAL ESTATE

4834 VERDUN AVE., VERDUN

Tel. YOrk 5558; sekmadieniais ir vakarais po 8.30: TRenmore 1678

Mr. Russell O. Bennett, Manager (Reed's Renting Service Reg'd)

Jeį Jums Reikalingas Elektrinis Darbas, Saukite

Virball Electric, Reg'd

Lietuvis Elektros Kontraktorius

Darbas Garantotas — Greitas Patarnavimas

Visokios rūšies elektros įtaisymas, bei pataisymas

Laikau pardavimui visokius elektrinius reikmenis

Savininkas: Stasys Virbalas, Tel. DU. 3655

816 Jean Talon, W.

Montreal

NAMŲ DEKORAVIMO KONTRAKTORIUS

Otto Ramanauskas

2520 Hochelaga St. Montreal Tel.: FA. 6474

Maliavojam, popieruojam, išlyginam grindis ir dekoruojam naujus ir senus namus.

WINDSOR

Dry Cleaners & Dyers Co. Ltd.

Windsor yra viena iš vėliausių ir moderniausių Dry Cleaning šapų Montreale. Greitas patarnavimas.

20 Metų Patyrimas Garantuoja Darbą

Savininkai:

A. Keršys, P. Petrusis, P. Keršulis, A. Greibus

1205 Church Ave. TRenmore 6679

VERDUN, QUE.

Dr. Roman Pniewski

Daugelį Metų Praktikavęs Didelėse Ligoninėse ir Klinikose Europoje ir Amerikoje

Specialistas Vidaus Ligų, Akušerijos ir Venerinių ligų

3537 PARK AVE. - Montreal - Tel. HA. 7623

Vaizandos: Nuo 3 iki 9 val. po pietų

VICTORIA CLEANERS & DYERS CO.

EXPERT CLEANING & DYEING SERVICE FOR CLOTHES AND HOUSE FURNISHINGS OF ALL DESCRIPTIONS. MINOR REPAIRS. RUGS AND CHESTERFIELDS CLEANED.

CITY-WIDE PICK-UP AND DELIVERY FUR AND GARMENT STORAGE

2832 ALLARD TR. 1135

Valome, dažome ir sutaisome vyriškus ir moteriškus drabužius. Pageriname (Drex) reinkautus. Taipgi valome kitus namų reikmenis, kaip: langatieses (curtains), antklodes ir taip toliau, išskiriant skalbinius.

Paimame is namų ir pristatome atgal. Pagerintas patarnavimas. Darbas garantotas.

Dėl informacijų prašome telefonuoti TRenmore 1135

Telefoną Atsako Lietuvaitė

Savininkai:

J. Matulaitis, G. Kriaučėliūnas, A. Majauskas

Praeitą karapie San Paulininkų gyven132). Dabarnyje, panagdarbininkų būNežiūrint tje atveju ir samdytojų nustatyti ista darbininkų da teises bei kitu kapitalo susibet vistik mie turi geresnes bei didesnes t kų-dvarų da veik jokių te mokamų šver togu, 8 valai nos ir t.t.

Brazilijoje. tebėra vartoviškos darbe kavos, tiek ir rių plantacij (kaupuvas), laukų dirbim kiai nukamu dirbantį dar valandų taip skaičiaus — saulės. Dar saulės užtekė smarkūs sk žadindami s čius dvaro k visuomet su čioje aikštėje administracij bininkų lušn gyvenamieji lų languose, b bū ir kitokių reikmenų — nos.) Iš ten, — prižiūrėc jantis asmuo kiama būriu tant tik gerol

Daugumoje ninkų sąlygo kad veik išim skolingas. D krautuve, ku ji darbininka lingus daiktu nigų mažai, c neturima, tai kama darbo dvaro admin mu. Pirkimo krautuves ve pišdamas p nas, bet dau prirašydama jui nežinomu kuriame dvar ma darbinink pasisodinti k zovių savo re darbas turi šventomis, d mis dienomis Už užaugi bininkai veik turi. Dvarinin sas nuo ma būdamas vi

BRAZILIJOS DARBININKŲ GYVENIMAS KAVOS PLANTACIJOSE

Rašo Juodpenietis

Praeitą kartą mes rašėme apie San Paulo miesto darbininkų gyvenimą (L.B. Nr. 132). Dabar, šiame straipsnyje, panagrinėsime dvarų darbininkų būvį.

Nežiūrint to, kad daugelyje atvejų ir nėra pildomi iš samdytojų pusės valdžios nustatyti įstatymai, liečianti darbininkų darbo sąlygas, jų teises bei kitus tarp darbo ir kapitalo susijusius reikalus, bet vistiek miesto darbininkai turi geresnes darbo sąlygas bei didesnes teises, negu laukų-dvarų darbininkai. Jie veikia jokių teisių neturi, apmokamų šventadienių, atostogų, 8 valandų darbo dienos ir t.t.

Brazilijoje, dar ir šiandien tebėra vartojamos primityviškos darbo priemonės: tiek kavos, tiek ir cukrinių švendrių plantacijose. "Encsada" (kauptuvas), veik vienintelis laukų dirbimo įrankis, smarkiai nukamuojantis su juo dirbantį darbininką. Darbo valandų taipgi dirbama be skaičiaus — nuo saulės iki saulės. Dar gerokai prieš saulės užtekėjimą, pasigirsta smarkūs skambalų garsai, žadindami saldžiai miegančius dvaro kumečius. Veik visuomet susirenkama plačioje aikštėje, esančioje tarp administracijos namų ir darbininkų lušnų. (Darbininkų gyvenamieji namai: be stiklų languose, be grindų, be lubų ir kitokių reikalingiausių reikmenų — stogai ir sienos.) Iš ten, fiskalui (fiscal — prižiūrėtojas, fiskalizuojantis asmuo) įsakius, traukiama būriu į laukus, sugrįžtant tik gerokai prietemoje.

Daugumoje, dvarų darbininkų sąlygos yra tokios, kad veik išimtinai esi dvarui skolingas. Dvaras turi savo krautuvę, kurioje dirbantieji darbininkai perkasi reikalingus daiktus. O kadangi pinigų mažai, o kartais ir visai neturima, tai veik viskas perkama darbo sąskaiton ir su dvaro administracijos leidimu. Pirkimo apyskaitą veda krautuvės vedėjas: netik kad plėšdamas pasakiškas kainas, bet daugumoje atvejų prirašydamas ir visai pirkėjui nežinomų daiktų. O jei kuriame dvare ir yra leidžiama darbininkams pasisėti ar pasisodinti kokių nors daržovių savo reikalams, tai tas darbas turi būti atliekamas šventomis, dvare nedirbamois dienomis, arba naktimis.

Už užaugintą vaisių, darbininkai veik jokio pelno neturi. Dvarininkas superka visas nuo maisto liekanas ir, būdamas vienintelis "kup-

čius", užmoka tiek, kiek jam sąžinė leidžia. Todėl ir nenustabu, kad daugumoje dvarų ir veik visi jų darbininkai amžinai dvarui skolingi. O jei kartais koks nors kumetys, nebebepelninga sunkių dvaro sąlygų, pasi- moja dvarą apleisti, tai pirmiausia turi susirasti kitą dvarininką, kuris apmokėtų pirmajam skolą, ir tik tuomet gauna leidimą dvarą apleisti. O jei kurie nors nakties metu, slaptai pasimoja dvaro ir skolų atsikratyti, tai ryte, ar kam nors pranešus (išdavikų visur atsiranda), dvaro administracija sudaroginluotų vyrų (kapangomis vadinamų) būrį ir vejasi sugražinimui, o kartais net ir užmuša bėgančiuosius.

Prieš kiek laiko Brazilijos vyriausybė buvo sudariusi sutartį su Italija, dėl italų emigrantų parsigabėmimo laukų darbams. Gražių pažadų bei atograzų šalies suvilioti, ypač per praeitus metus, pradėjo atvykti dideli italų darbininkų būriai. Bet nežiūrint, kad ir sunkus pokarinis gyvenimas Italijoje bei kiti trūkumai senoje tėvynėje, neįstengė priversti italų darbininkus priprasti prie daugumoje dar vergiško dvarų kumečio gyvenimo čia, už Atlanto. Didelė jų dalis, nepakęsdami sunkių darbo sąlygų bei didelio išnaudojimo, pradėjo sukilti prieš dvarų administracijas, prieš kompanijas juos atvežusias ir prieš Italijos pasiuntinybę, kurios buvo priverstos didelę daugumą grąžinti atgal į Italiją.

Štai, pažiūrėsime, ką apie tai sako mūsų tautiečiai, dar ir šiandien tebegyvendami dvaruose. (Nors veik visi seniau važiavę lietuviai buvo vežami į kavos plantacijas, bet, dėl sunkių darbo sąlygų, neįprasto darbo ir sunkiai pakeliamo provincijos klimato, didesnė dalis mūsų tautiečių bėgo kaip kas galėjo į miestus ar į kitas geresnes gyvenimo sąlygas.) Šių metų gegužės mėn. 16 dienos, San Paulyje išeinančiam lietuviškam laikraštyje "Žinios" Nr. 243, tautietis St. Šabonas rašo:

"Pernai buvo susirgusi mano žmona. Buvau pas 4 gydytojus. Per mėnesį pas fazendos (dvaro — J.) savininką įlindau į skolą net 2,500 kruzeirų. O gydytojai, ištyrinėję, pasakė, kad ligoniui vaisių nėra, kad turi laikytis dietos ir valgyti viską be druskos. Aš, su 3 mažais vaikais ir sergančia žmona, buvau mažai pelningas. Fazendoje darbų buvo irgi nedaug, tai

ponas liepė man išsikelti. Bet jis buvo dar gana geras, sąžinę turėjo nejuoda ir mano skolą dovanojo. (Matai mielas skaitytojau, koks geras ponas, kad jam nebebepelningą darbininką tik teisėvarė iš savo dvaro. O neduok dieve — kaip sakydavo mūsų tėvai — kad tas ponas būtų turėjęs juoda sąžinę, kaip rašo mūsų tautietis, kas tada būtų atsitikę? Būtų liepęs pakarti už skolą, nebebepelningą darbininką. Tai santvarka, kad darbininkas nebegali nei savo šeimos išmaitinti — J.) Pykti negaliu, nors tuoj likau be cento ir turėjau lįsti į pirmą fazendą kur mus priėmė.

"Taip 1952 m. nusikėliau į fazendą "Santa Jozefina" (Šventa Juozapata. Čia, Brazilijoje, viskas šventa: šventos fazendos, šventos vietos, šventi miestai ir uostai, šventos valstijos, šventa degtinė, o visų švenčiausia, tai santvarkėlė, kurioje sergančiam ir nepelningam darbininkui vietos nebėra — J.), už 4 klm. nuo Prezidente Alves. Ten gyvenū ir dabar. Čia neturiu teisės pasisodinti nė fasolių (pupelių), o esu kolonistas kontraktuotas apskritiems metams. Dirbu kavyne. Už tūkstančio medelių priežiūrą (apvalymą, kaupimą ir patręšimą) moka 2,900. Daugiau 3-jų tūkstančių vienam darbininkui neduoda. Kavą braukiant, už 120 litrų maišą moka 18.00. Padieniai darbininkai gauna po 25.00 (arti pusė dolerio, amerikiečių pinigais — J.). Man mėnesiui išeina tik 840.00 (\$19.11 amerikoniškais — J.).

"Ir vėl esu lyg vergas: pirkti viskas reikia fazendos krautuvėje su vadinamu "orderiu" (dvaro administracijos pakvitavimu — leidimu

pirkti — J.). Už praščiausių ryžių kilogramą atskaito 12 kruzeirų, už pupų — 13. (Kaip jau esame rašę anksčiau: pupelės ir ryžiai, tai pamatinis Brazilijoje maistas. Mūsų tautiečio — Šabono šeima iš 5 asmenų, labai lengvai suvalgo per dieną 1 kilogramą pupelių ir tiek pat ryžių. O kaip pasirodo, tautietis Šabonas tik tiek ir te-uždirba per dieną — darbo dieną. O kur dar kiti svarbūs ir būtini gyvenimui reikmenys? Kaip tad gali gyventi žmogus tokiose gyvenimo sąlygose? Pagalvok ir atsakyk pats, mielas skaitytojau — J.). Už kilogramą taukų — 31 kruzeiras, už kvietinių miltų kg. — 9 ir 10. O mano šeima — 5 galvos. Vyriausias sūnus 10 metų, duktė — 6 metų. Šiandien skolingas fazendoje vėl 1,700. Savo uždarbio nematau nė cento."

Tai štai kaip dar gyvenama šiame plačiame atograzų krašte. Kur amžina vasara, kur ištisus metus sėja ir piauna. O kaip tad reiktų gyventi, jei būtų žiema, reiktų storesnio rūbo, kuro ir t.t.?

Praeitą kartą aprašiau apie San Paulo miesto darbininkų gyvenimą. Kaip matėme, paėmiau viską maždaug vidutiniškai. Bet... štai ateina tautietis Leonardas, vienos čia esančių valdiškų geležkelio dirbtuvių kalvis, ir išbara mane už per didelį perdėjimą — pagražinimą. Ir iš tikrųjų, jis turi tiesą (razon — kaip čia mes sakom — J.). Bediskusuojant, pasirodo, kad ir taip vadinamą "salarinio minimo" — mažiausį atlyginimą, 1,200 kruzeirų per mėnesį, nevisi gauna. Ypač prie valstijos darbų dirbantieji darbininkai gauna labai mažą atlyginimą. Negana to, algos neapmokamos net ketletą mėnesių, nusukami šven-

tadieniai bei kiti prizadami ar iškovoti pagerinimai. Na, ir pasipriešink kad nori. O ypač ateiviui, reikia labai budėti: apšauks tuoj komunistų agentu, provokatorium, sudarys ištrėmimo bylą atėmant darbo knygutę ir nei darbo nei duonos. Nenorime mes čia pasakyti, kad ateiviai nekovoja ar tai labai bijosi tų vardų ir bylų; bet tai faktas, kurs pirmu atvėju ateiviui yra primetamas.

Massey Harris Mažina Darbą

TORONTO. — Massey Harris kompanijos oficialai pranešė, kad bus atleista 190 darbininkų.

Be to, kompanija rengiasi sumažinti gamybą ant 20 procentų, kas reiškia, kad dar bent 800 darbininkų bus atleista iš darbo.

Tim Buck, Darbo Progresyvos Partijos lyderis ir jos kanāidatas Trinity konstitucencijoje, pasiuntė telegramą Ottawon, ragindamas vyriausybę ieškoti rinktų dėl Massey Harris gaminių tose šalyse, kur jiems plati dirva.

FRANCŪZAI PAVARGO INDO-KINJOJE

PARYZIUS. — Robert Schuman, buvęs Francijos užsienio reikalų ministeris, ragina Franciją siekti taikos Indo-Kinijoje per susitarimą. Jis taipgi siūlo 4 jėgų konferenciją dėl sujungimo Vokietijos.

Jis sako, kad nebus galima išspręsti Indo-Kinijos problemos pasitraukiant iš ten ar tęsiant karą. Nebūsią galima tos problemos išspręsti ir pavertus tarptautiniu reikalu.

Assumption kolegija Worcesteryje, Jungtinėse Valstijose, po tornado. Laike torna-

dų Nabraskoj, Ohio ir Michiganė žuvo 233 asmenys. Meteorologai sako, kad tor-

nadai gali ir vėl atsitikti. Jie įvyksta labai dažnai pietinėse valstijose.

I. ERENBURGAS

AUDRA

(Taša)

Visuose miestuose ir kaimuose, pro kuriuos jis praeidavo, jis godžiai žiūrėjo į sienas, baltas, pilkas, raudonas bažnyčių, merijų, mokyklų sienas. Buvo Žana, Luiza, Deniza, Liusi, Tereza, Mari, Fransuaza — Leontinos nebuvo.

Jis pats iš savęs šaipėsi: kaip galima rasti žmogų tarp milijonų! Ir vis dėlto ieškojo.

Tą baisią dieną, kada paklaikęs Paryžius bėgo iš Paryžiaus, pas Leontiną atėjo Mado. Prikandusi lūpą, Leontina žiūrėjo didžiulėmis nematančiomis akimis. Paskutiniųjų savaitę įvykių ją palaužė. Dešimt kartų per dieną ji ėmė laikraštį, mėgindama suprasti, kas ten parašyta, bėgo prie radijo, ir jos verksmas nustelbdavo balsą diktoriaus, kuris pasakodavo apie mūsų Norvegijoje. Ji nežinojo, ko pasiklausti — kas įvyko? Kur Prancūzija? Kur armija? Kur Leo? Ji tartum mato siaubingą reginį: milžiniškas tuščias laukas ir vidulaukyje guli Leo, jo veidas aptaškytas krauju, ryškiu ir tirstu lyg dažai. Ji glaudė prie savęs kūdikį ir išstis valandas kartojo: "Robai! .. Robai! .."

Iš Mado tryško didžiulės nepataisomos nelaimės ramybė. Ji nesistebėjo, neklausinėjo; iš visų žmonių, kuriuos jai teko sutikti, ji vienintelė nieko nebesitikėjo. Gal būt, šiai katastrofai ją paruošė baisūs Sergiejaus žodžiai?.. Lansje vis dar liguistai blaškėsi. Kai Morilo jam pasakė, kad vokiečiai Ruane, jis išsitraukė lagaminą ir karštingai ėmė grūsti į jį nereikalingus niekniekius. Po valandos atbėgo Samba: "Sveikinai! Rusija paskelbė karą Italijai! .." Lansje patikėjo, apkabino Mado: "Aš visada sakydavau, kad nereikia pyktis su rusais". Metęs atdarą lagaminą, jis šoko prie radijo, valandą kamavos, besistengdamas pagauti Maskvą, ir pagaliau išgirdo pranešimą anglų kalba; Maskva pasakojo apie žemės ūkio parodą. Lansje šaukė: "Vėl mus apgaudinėja! .. Vaziuojam!"

Mado turėjo būti išmintinga, rami, galvoti už visą šeimą. Prieš dvi savaites motiną vėl ištikio priepuolis. Profesoriai pasakė: "Svarbiausia — visiškai ramybė". Aišku, taikos metu lengva nuslėpti nuo ligonio piniginius keblumus arba šeimininkus nemalonumus: tačiau kur dabar rasti ramybę? .. Miestas paklaiko. Ročoz, dar minutė — ir bronzinės statulos

nušokinės nuo pjedestalo, nudums už Luaros. .. Ir vis dėlto Mado ramino motiną, sakė, kad vyksta planinga sostinės evakuacija, kad vokiečius, kaip ir keturioliktais metais, sustabdys prie pat Paryžiaus, kad yra žinių iš Lui — jis gyvas ir užnugary. Lansje negalėjo klausytis tų pasakojimų, jis, sumėšęs galvą, išbėgavo — jį smaugė ašaros.

Kai paskutinės abejonės dingo, ir Lansje nutarė išvažiuoti, Mado nuvyko Leontinos. Ji tyliai tarė:

— Ar jūs žinote, kas įvyko?

Leontina suriko:

— Leo?

— Ne, ne, nurimkit! Jūsų vyrui nieko neatsitiko. Gal man patikėti, aš duodu žodį. Nieko! .. Tačiau jūs privalote tuojau apsirengti. Aš vos prisiglavau ligi jūsų — visos gatvės užtvindytos mašinų. Mamai labai bloga, tačiau nieko negalima padaryti. .. Rytoj, gal būt, bus per vėlu. Vokiečiai peržengė Seną. ..

Leontina įsikėlė sau į galvą, kad Leo būtinai atvažiuos jos pasiimti. Kaip ji gali išvažiuoti? Jis atvažiuos ir pamatys apleistą butą. .. Ji niekada jo neras, juk nebėr daugiau nei armijos, nei Prancūzijos. Jei jis gyvas, jis atvažiuos jos pasiimti, o jei tiesa, ir jis guli vidury lauko? .. Ką gi, tegu ateina tada vokiečiai, težužmuša ją ir berniuką. .. Ji privalo laukti Leo Paryžiuje.

Ji suprato, kad niekas nesutiks su jos įrodinėjimais, ir sumelavo Mado — ramiai, labai ramiai ji paaiškino, kad po dviejų valandų pas kūdikį atvyksias gydytojas — berniukas sergas, o paskui ji išvažiuosianti į Bordo, ją pamimą kaimynai — profesorius Sože.

Mado įkalbinėjo, reikalavo — Leontina negali rizikuoti sūnaus gyvybe. Tačiau Leontina, visada silpnavalė ir paklusni, nepasidavė. Jos didelėse spindinčiose akyse buvo tokia atkaklumo jėga, kad Mado nutilo, staigiai pabučavo Leontiną ir išėjo.

Visą dieną Leontina sėdėjo nejudėdama ir laukė Leo. Gatvė nenurimo — važiuavo, bėgo Paryžius; sunkvežimiai su vaikais, dviratinkai, žmonės su rankiniais vežimėliais, su karučiais stengėsi pralenkti vieni kitus. Sunku pasakyti, kur ryškiau atsispindėjo neveltis — sanitarinų mašinų signaluose ar vaikų verksmuose. Naktį tamsu, nors akį durk, žmonės bijojo save išduoti mažų degtukų; niekada šis miestas nepažinojo tokios tamsos. ..

Nė vienai akimirkai nesiliovė signalai, trepsėjimas, riksmas. O Leontina klausėsi apmirusių laiptų, kuriais niekas nėjo — iš namų išvažiuavo visi, ji laukė Leo.

Kitą rytą ji staiga suprato, kad Leo neateis; ji pagriebė kūdikį ir išbėgo į gatvę. Ji bėgo ilgu bulvaru Orleano stoties link, bijojo nesuskubianti pabėgti nuo vokiečių. Dabar ji galvojo, kad tereikia pasiekti Luarą, ir ji išgelbėta — Leo ten. .. Netrukus jai pritrūko jėgų; ji atsistodė ant išmestos iš namo kėdės. Mašinų nebebuvo visi, kas turėjo automobilį, jau išvažiuo iš miesto. Ėjo žmonės, kai kurie ant pečių nešė vaikus. Leontina pamatė mažą mašiną, kuri skverbėsi pro minią, ir mostelėjo ranka. Prie vairo sėdėjo žmogus, dėvįs kepi. Mašina sustojo. Žmogus su kepi neklausė, ko jai reikia, visa buvo aišku be žodžių. Užpakaly sėdėjo dvi moterys ir mergaitė, jos kažką rėkė. Žmogus su kepi tylėdamas išėmė didelį lagaminą, kuris stovėjo greta jo, ir tarė Leontinai: — Sėskite.

Jie nuvažiuo keturiasdešimt kilometrų, teko šliaužti — mašina prie mašinos; vėliau įvyko avarija, išstovėjo ligi ryto. Moterys rūpinosi Robu. Leontina mažai tešuvokė, ką jos kalba, tačiau, skaudžiai šypsodamasi, sakė "Dėkoju! Tūkstantį kartų dėkoju! .." O žmogus su kepi tylėjo.

Trečią dieną jie išvydo plačiąją Laurą; tilto nebuvo; jie nuvažiuo dešiniuoju krantu. Netrukus teko sustoti: susitelkė labai daug mašinų, kalbėta, kad susidūrė du sunkvežimiai užtvėrė kelį. Staiga dangus sugaudė. Žmogus su kepi riktelėjo: "Bėkite ir gulkite!" Leontina pribėgo bulvių lauką, atsigulė. Visų labiausiai ji bijojo, kad nesutryptų jai kūdikio. Sprogimas buvo baisus, Leontiną apibėrė žemėmis. Ji galvojo, jog tai — mirtis, iš karto net nudžiugo — neberekė daugiau eiti, o vėliau išsigando: juk galėjo užmušti! .. Robas klykė, ir ji nurimo. Tačiau veltui ji ieškojo žmogaus su kepi ir dviejų moterų, jų nebebuvo — ar juos užmušė, ar jie kur nors pabėgo? ..

Leontina išgulėjo keletą valandų, paskui pakilo eiti. Vėlai vakare ji pasibeldė į namus; paprašė nakvynės. Ji rodė pinigus. Šeimininkas pasakė "nereikia", o jo žmona skubiai paėmė banknotą ir ėmė kalbėti: "Kokia nelaimė! .." Ji davė Leontinai valgyti, paskui nuvedė ją viršun: "Pailsėkite. .." Leontina buvo nemiegojusi dvi naktis; ji atsigulė į aukštą kaimietišką lovą ir bemačiant užmigo.

Ji pabudo nuo dundesio, jai pasirodė, kad kažkas lau-

žia duris. Pašokusi ji išvydo ugnį. Ji priglaudė prie savęs kūdikį ir ištrūko iš namų. Nuo dūmų ašarojo akys; ji nieko negalėjo suvokti: nubėgusi į šalį, ji atsistodė ant akmens. Juodą ir rudą dangų laizė liepsnos. Ji atsegė palaidinę, norėjo pamaitinti Robą. Ir staiga suriko, suriko taip, kad rodos, buvo girdėti už dešimties lje. Tačiau niekas neišgirdo: iš degančių namų žmonės mėgino išgelbėti turtą.

Kai išaušo, prie Leontinos priėjo kaimietis, kuris vakar ją priglaudė; jis pažūrėjo ir pasitraukė, neištaręs nė vieno žodžio. Atbėgo moterys, verkė, kalbėjo: "Kodėl jūs neapdengėte jam galvos? .."

Leontina karštingai šaukė: "Kodėl jūs krūtinės negyva kūdikį. Jos lūpos judėjo, o akys buvo plačiai atmerktos, atrodė, kad ji nemirkčioja. Ji liūliavo Robą, be garso kartodama tą lopsinę, kurią kadaise dainavo jos motina:

Mik, mažyti,
Mik, paukštyti,
Mik, vaikelį
Balandėli!

Vidurdienį atėjo keturi vokiečiai; pažvelgė į Leontiną, jie nusigrįžo. Ant to pat akmens ji sėdėjo visą dieną, vakarą, naktį. Kitą dieną prie jos sustojo vokiečių kareivis; ant jo rankovės buvo raudonojo kryžiaus raištis. Jis norėjo paimti kūdikį. Ji nedavė, blaškėsi. Tada jis pasišaukė savo draugus; vienas jų kalbėjo prancūziškai; jis tarė:

— Madam, ji reikia palaidoti.

Jie atvedė kunigą; tai buvo vokiečių karinė uniforma; iš kepurės jis išsiėmė mežginių kamžą ir maldaknygę, ėmė kažką murmėti. Kareiviams buvo karšta, ir kapelį jie iškasė mažutį, tartum gelebę būtų sodinę. Leontina laikė — ji nuolat veržėsi atimti sūnaus kūną. Vokiečiai, mokąs prancūziškai, bandė ją paguosti:

— Nereikia nusiminti, madam, jūs jauna, dar turėsite daug vaikų.

Karininkas ilgai tyrinėjo jos dokumentus, pagaliau tarė:

— Šmidtai, nuvesk ją į surinkimo punktą. Tai paryžietė.

Leontiną nuvedė į mažą miškelį; ten jau buvo keli šimtai žmonių — moterys su vaikais, seniai. Leontina netverkė; viskam ji buvo abejinga; net mažų vaikų riksmas neišjudindavo jos iš sustingimo. Sena moteris davė jai duonos ir šokolado. Leontina padėkojo.

Moteris su vaikais vežė sunkvežimiais. Leontina nuėjo kelis kilometrus įkaitintu baltu keliu ir krito. Ją pasodino į sunkvežimį. Paryžiuje ji mechanškai surado namus; buto durys buvo atvi-

ros, Leontina pagalvojo: juk išeidama aš neužrakinau. .. Kambariuose buvo netvarka; matyt, kažko ieškota spintose. Mėtėsi suknelės, Leo eilutės, kaklaraiščiai, maudymosi kostiumas. Išvydusi vaiko vystyklus, Leontina galų gale pravirko. O palangėse ligi vėlyvos nakties dainavo vokiečiai:

Valeri — valera!
Tirari — tirara!

— o —

Pasibašėdama Mado prisimindavo vakarą prie Turo. Tai buvo vienas tų šviesių ankstyvos vasaros vakarų, kada žydi jazminai, ir žemė, dar nenusvilinta liepos saulės, patikimai žaliuoja. Aplinkui buvo vynuogynai, stogų skalynas, gaidelis ant varpinės. Lansje stovėjo prie kelio, šalia žydinčio ievos krūmo. Ant sutryptos žolės gulėjo Marselina; jos veidas buvo skausmo iškreiptas; ji jautė — kažkas akmeniui prislėgė jai krūtinę. Gyva laidoja, — pagalvojo ji.

Skysto-kuro nebebuvo; jie stovėjo tris valandas. Seržantas, pravažiavęs motociklu, pasakė, kad vokiečiai už dvidešimt kilometrų. Lansje kartojo: "Jie prie Turo! Tu girdi, Mado, prie Turo! .." Jo veidu riedėjo ašaros. O Mado žiūrėjo į motiną ir nežinojo, kuo jai padėti.

Juos išgelbėjo Berti. Jo pasirodymą Lansje laikė stebuklu; tačiau Berti prisipažino Mado visą laiką sekęs paskui juos ir, kai mašina įstrigo, Ture susiradęs talpų automobilį; ponis Lansje galėsiant keliauti, jūdama mažiausiai nepatogu; skysto kuro pakaks ligi Bordo. Visa tai Berti pasakojo vėliau. Tada jis tik pasiskubino nuraminti Lansje; pirmieji vokiečių daliniai už pusantro šimto kilometrų, ir ponis Lansje ramiausiai galėsianti pernaktuoti Ture; jis pridūrė, kad su vargu radęs kambarį, kurį, be abejo, perleisias ligonei.

— Jūs išgelbėjote Marseliną, — tarė sujaudintas Lansje. — Antrą kartą jūs išgelbėsite mane. Bet pinigai ne taip vertingi, o tokiomis valandomis iš tiesų pažinsi draugus.

Kam vynuogynai? — galvojo Mado. Štai pilis. Poetai rašė eilėraščius, sargas rodė turistams sales, kurių piaustytos lubos, sode tryško fontanai. .. Trapus pramanytas pasaulis, jis sugriuvo. Už bidonėlį benzino atiduodamas limuzinas. Žmonės pameta visa — krautuves, namus, paveikslus. O poetas barsi dėl stiklinės vandens. Visi tartum nusirengė, — Prancūzija — nuoga. Ir nebesvarbu, kad būta Puseno, kad šiame parke kurčias Ronsa r a s klausės eilėraščių skambesio. Visa tai barkaliukai. Žmonės

gyvi kažkuo kitu gal būt, dar krauju

Berti dėka jie pasiekė Bordo. Či truputį atkuto: gal sustabdys? .. Ji nežįstami veidai — jis jis sutikdavo Paryžiaus; nors "Tsigelbėjimo nebuvimas žmonių, je su buvusiais gerkais, Lansje atrodas to, kad Prancūvo. Jis ir pats sakė lė beviltiška, ta karčius žodžius j vos pastebimai šis, sielos gelmėje sis, kad jis, kaip ta būdavo, karščiuoj deda. Marselina j riau. Kažkas papas Lui gyvas ir sve matę prie šveicari Lansje ėmė galvo darą — ten tai jokiū būdu nepasitina tikriausiai t būt, atvažiuos ir kuro parūpina Be

Bordo nepanašus ve, jo vietiniai paskendo triukšm blaškiusių ir vis mi pasitikinčių tarpe; niekas dar esąs pabėgėlis, žmo lyg laivo denydavo kavinėse, prie laikraščių ieškodami savišk mi pranešimų, vienas kitam v gaudus — apie A kišimą, apie vyria zę, apie taikos de

Lansje sampro

— Teks sutik

niekieno naudai —

rai beviltiška. ..

Po dviejų dien kilo panika. Mies davo; buvo daug nės išvydo neštunus, kraują asfal minios kareivių, skutusių, purvir Kareiviai pasako kiekiai lekia, tart nių bėgdami; nei

ATL
& U
Chesterfie
Dirbami Pag
Darbas Garai
699 Bloor
prie Ossi

TA

Coll
Telc

gyvi kažkuo kitu — duona, gal būt, dar krauju. . .

Berti dėka jie laimingai pasiekė Bordo. Čia Lansje truputį atkuto: gal vokiečius sustabdys? . . . Jį ramino pažįstami veidai — kas žingsnis jis sutikdavo draugų iš Paryžiaus: nors visi sakė: "Išsigelbėjimo nėra", tačiau buvimas žmonių, kurie susiję su buvusiais geraisiais laikais, Lansje atrodė esąs laidas to, kad Prancūzija nežuvo. Jis ir pats sakė, kad būklė beviltiška, tačiau šiuos karčius žodžius jis tardavo vos pastebimai šypsodamasis, sielos gelmėje tikėdamasis, kad jis, kaip tatau dažnai būdavo, karščiuojasi ir perdeda. Marselina jautėsi geriau. Kažkas papasakojo, esą Lui gyvas ir sveikas — jį matę prie Šveicarijos sienos. Lansje emė galvoti apie Bidarą — ten tai jau vokiečiai jokiū būdu nepasieks. Leontina tikriausiai tenai, gal būt, atvažiuos ir Leo. . . O kuro parūpina Berti.

Bordō nepanašus buvo į save, jo vietiniai gyventojai paskendo triukšmingų, išsiblaškiusių ir vis dėlto savimi pasitikinčių paryžiečių tarpe; niekas dar nesijautė esąs pabėgėlis, žmonės gyvenė lyg laivo dēnyje, miegodavo kavinėse, grūdavo prie laikraščių redakcijų, ieškodami saviškių, laukdami pranešimų, pasakodami vienas kitam visokiausius gandus — apie Amerikos išsikūlimą, apie vyriausybės krizę, apie taikos derybas.

Lansje samprotavo: — Teks sutikti su taika niekieno naudai — būklė tikrai beviltiška. . .

Po dviejų dienų ir Bordō kilo panika. Miestą bombardavo: buvo daug aukų. Žmonės išvydo neštuvus, lavonus, kraują asfalte. Užplūdo minios kareivių, seniai nesisuktusių, purvinų, alkanų. Kareiviai pasakojo, kad vokiečiai lekia, tartum lenktynių bėgdami; nėra prieštan-

kinų pabūklų; ryšys nutrūkęs. Kurių nervai silpnėsi, važiavo prie Ispanijos sienos. Trūko duonos. Žmonės viešai klausėsi vokiečių radijo pranešimų. Štutgardtas tikino, kad Bordō gyvena paskutiniąsias valandas.

Lansje kalbėjo: — Aš negaliu suprasti, Mado, kas įvyko? . . . Aš buvau prie Verdeno, tegul jautėsi kalba, ką nori, o aš žinau, kad prancūzai ne bailiai. O dabar vokiečiai važiuoja tartum į pikniką. Vakar jie vėl pasistūmėjo šimtą kilometrų. Kur mūsų prieštankinė artilerija? Ne, pasakyk tu man, kas dedas?

— Tu klausai manęs? Tačiau juk aš net nežinau, kaip šaudoma. . . Visa buvo nevirta. Kortų namelis. O mes buvom įsitikinę, kad muilo burbulai amžiams. . . Įsitikinę, tačiau tikėti netikėjom — niekuo. . .

Mado pagalvojo: aš kartoju Sergiejaus žodžius. Aš taip retai jį teprisimenu, o jis kalba už mane. . . Paikas dalykas, — kuo gi aš, tuščia mērgiotė, galėjau tikėti? . . . Tik dabar aš tematau gyvenimą. . .

Lansje šaukė: — Ne, brangioji, Prancūzija ne muilo burbulas. Atsargiai! Čia kitas dalykas — per daug politikos. Sako, kad generolai kalti — nežinau, o štai politikai tai jau tikrai kalti. Reikėjo lėktuvų, o jie keldavo ginčus, krizes, streikus. . . Jei Petenas sutiks stoti Prancūzijos priešakyje, tatau bus išsigelbėjimas. Jis sustabdys vokiečius — tai ne politikas, o senas karys.

Lansje šeima prisiglaudė mažame viešbutyje netoli uosto; anksčiau čia sustodavo smulkūs kolonijų valdininkai, jūrininkai, kareiviai, prageria savo santaupas aplinkinėse smulkėse ir viešuosė namuose. Visa bylojo apie išgėrimus, peštynes — įdužęs veidrodis, nuterliotas stalėlis, dėmės sienose. Ap-

linka visiškai atitiko Moriso Lansje sielos būvį; jis jautėsi vienišas ir elgeta — iš jo pavogė Prancūziją. . . Dar neseniai visas gyvenimas atrodė tikslingas, darnus: jaunystė Lotynų kvartale, Marselina, Verdenas, darbas, šeima, "Korbej" kolekcijos. . . Dabar prisimindamas praeitį, jis suprato jos menkumą: sapnas, tegul malonus, tačiau sapnas. . . Tiek būta draugų, o dabar nėra su kuo pasikalbėti apie tai, kas svarbiausia. Visų galva pramušta beieškant nakvynės, maisto, benzino, visi nervinasi, barasi. Berti, tas ramus; tačiau su juo nepasikalbėsi — jis kaip visada velniškai logiškas, o esama momentų, kada logika nepakenčiama. . .

Ir štai į šį šlykštų kambarį įėjo Leo. Tylėdami juodu apsikabino — abiem trūko žodžių. Leo buvo apsirengęs civiliai, suplyšęs, nukamuotas; tačiau įdegas jį jaunino; Lansje pagalvojo — nuostabu, jis neblogoi atrodė. . .

— Leo, iš kurgi tu? — Iš Bidaro. Kur Leontina?

— Ji išvažiavo su Sože. — Aš mačiau Sože, jie nieko nežino. . .

— Aš manau, kad ji liko Paryžiuje, — tarė Mado. Lansje norėjo paguosti Leo.

— Jei pasiliko, tai gerai padarė. Tu neįsivaizduoji, kokia tai buvo kelionė! . . .

— Aš mačiau. . . — Kaip tu mus radai?

— Aš buvau tikras, kad tu Bordō. Kurgi daugiau tu galėtum būti, juk čia visas Paryžius. Vakar visą dieną ieškojau tavęs, visi tave matė — ir niekas negalėjo pasakyti, kur tu. Gerai, kad susipratau paklausti Berti. Ar tu ką nors žinai apie Lui?

— Sako, jis prie Šveicarijos sienos, tai pati ramiausia vieta, galės nuvykti į Ženevą, juk ten mūsų bičiuliai — seniai Seržan. Sakyk, Leo, ar tu supranti, kas įvyko?

— Ne, nesuprantu. Arba bijau, kad per gerai suprantu. Tai pasityčiojimas! Mes norėjom kautis. Net patys bailiausi. . . Juk tai nekoks malonumas — visą laiką bėgti, ir dar bombarduojamiems. . . Tačiau aš nesuprantu, koks čia vadovavimas? Niekas nieko nežino.

Generolai patys lenda nelaisvėn. Karininkai persirengia civiliai ir sako: "Vis tiek reikalas praloštas. . ." Kiek kartų mes sulaikydavome vokiečius, — o įsakymas "pasitraukite". Nieko nebuvo paruošta — nei prieštankinių pabūklų, nei aviacijos. Tu man dažnai sakydavai, kad aš — tikras prancūzas. Tur būt, tai tiesa, nes dabar aš noriu pasikarti. Šie ponai lošė ir nusilošė. Jei kils revoliucija, aš pirmasis prisidėsiu. Juk geriau mirti, nei visa tai matyti! . . .

Sielos gelmėje Lansje sutiko su Leo, tačiau pakeltas balsas, aštrūs žodžiai jam nepatiko.

— Revoliucija, kaip ten bebūtų, ne išeitis, šalis ir taip nuniokota, naujų sukrėtimų niekas neišlaikys. Tu, kagi, baigei kovoti?

— Nieko panašu. Generolai, štai kas baigė. . . Aš šiuos drabužius apsivilkau, kad tavęs neišgąsdinčiau — viskas sudrisko. . . Mano dalinio nėra. Aš buvau pas komendantą, prašiau pasiųsti mane į kitą pulką. O ten sako, kad jau priėjome liepto galą! . . . Niekšai! Kur Leontina? Sūnus? Nieko nebepilko! . . . Galutinai prasilošėm! (Bus daugiau)

Palaikykit Tuos Biznierių, Kurie Skelbiai LAUDJES BALSĖ

Ekspertiškai įdedam visokių geriausių išdirbystės aliejaus degintojus.

- Išmokėjimas pratesiam aš net iki 24 mėnesių.
  - 10% pigiau mokant iš kabinos.
  - Garantija vieniems mėnesiams.
  - Aliejaus sutartis su bile kabinos aliejaus kompanija.
- Mes taipgi įrengiam ultra modernišką šilto vandens sistemą ir šilto oro pečius.

Garner & Co.
15 BARTON AVE., TORONTO
Tel. ME. 2554

FRANK VASS, B.A.
Advokatas - Notaras
Suite 403 - 455 Spadina
Toronto
Ofiso Tel. KI. 4989
Rezidenc. Midway 9352

Elora Flower Shop
396 College St. RA. 5459
RA. 4228
Specializuojamės Prirengime Gėlių Vestuvėms ir Kitiems Reikalams
Po darbo valandų tel.: OR. 4175

ATLANTIC CITY BEDDING & UPHOLSTERING COMPANY
Chesterfields, Studio Couches & Mattresses
Dirbami Pagal Užsakymą, Apdengiami ir Taisomi
Darbas Garantuotas — Aproxavimas Nemokamas
699 Bloor St. W. Lombard 1438
prie Ossington Toronto
Sav. John Kamichaitis

TAYLOR'S REGENT SERVICE STATION
College and Lansdowne Kampas
Telefonas: **ME. 9028**
(Dabrovolskių Zentas)

J. LUNSKY
AKIŲ SPECIALISTAS
Egzaminuoja akis, ištrina akių nervus, nuo kurių pašalina nervuotumas ir galvos skaudėjimas. Pritaiko akinius.
470 College W., Toronto
Telefonas: RA. 3924

Mes Dabar Parduodam

Geriausios Rušies Futras, Zakietus, Skraistes ir Kalnierių

- Siuvam Pagal Mierą,
- Parduodam Gatavus,
- Taisom, Perdirbom,
- Pakeičiam Fasoną

Darbas Garantuotas

PRINCESS FASHION FURS
506 Queen St. West
Telefonas: EMpire 3-8884
ir
750 Yonge St.
Telefonas: RA. 8971

Metinis LB Piknikas Praėjo Labai Gražiai

TORONTO. — Metinis Liaudies Balso piknikas, rengiamas torontiečių, praėjo labai gražiai ir davė nemažai naudos laikraščiu.

Nors oras buvo pilnas debesų ir grumojo lietumi, tačiau susirinko daug LB patriotų ne tik iš Toronto ir artimesnių apylinkių, bet ir iš toliau. Hamiltoną atstovavo gražus būrys LB skaitytojų ir rėmėjų: Pampalų šeima, Petronis, Vaivila, Aršauskas ir, rodos, Lukšaitis. Iš Windsorio buvo draugai Ilgučiai, buvę torontiečiai; nuo tabako farmų ir iš Londono buvo taipgi gražus būrys: A. Byras, P. ir S. Pajuodžiai, N. Kisieliūnė, P. Morkevičius su šeima, Lapieniūnė.

Nepatingėjo atsilankyti ir rochesteriečiai, artimiausieji LB draugai už "dolerio" sienos: draugas Baronas su

vaikais, Barauskas ir Simaitis. Iš folimosios Čikagos, kur Liaudies Balsas turi šimtus skaitytojų, buvo A. Samuolis su šeima. Jis atvyko dalyvauti J. Linarto ir B. Indrelytės vestuvėse, bet sykiu pasitaikė proga atsilankyti ir į pikniką. Samuolis yra buvęs torontietis.

Veikiausiai buvo ir daugiau iš apylinkių ir iš JV, bet aš nepastebėjau.

Hamiltonas Laimėjo

Kontestas į Liaudies Balso metinio pikniko žvaigždės turėjo tris gražias kandidatas: Birutę Pampalaitę, Janiną Sauleikaitę ir Heleną Berlinskaitę. Pirmoji — hamiltonietė, o antroji ir trečioji — torontietės. Kontestas buvo labai gyvas ir draugiškas. Pirmą prizą laimėjo hamiltonietė Birutė Pampalaitė, surinkusi 56,458 balsus. Jai

ne pirmas toks pasisekimas šiame darbe. Ji darbuosė per eilę metų. Jai pagelbėjo F. Vaivila, kaip menedžeris.

Antrą prizą laimėjo J. Sauleikaitė, pirmu sykiu dalyvavusi LB konteste. Ji surinko 30,230 balsų. Jos menedžerium buvo Ch. Morkūnas.

Trečią prizą laimėjo Helen Berlinskaitė, taipgi jauna ir pirmu sykiu tokiam konteste, surinkusi 14,485 balsų. Jos menedžerium buvo M. Degutis.

Šeiminkės puikiai pavaišino pikniko dalyvius užkandžiais, kava ir visokiais prieskoniais. Moterų klubo narės paruošė puikų "Garbės Stalą", prie kurio buvo susodintos mūsų žvaigždės, jų menedžeriai ir tie, kurie buvo laimingi — kurių bilietus ištraukė.

Sunku viską smulkmeniškai aprašyti, nes tiek daug žmonių buvo, tiek daug patarnautojų, kas užkandžiais, kas gėrimais, kas šalta koše ir t.t. Galima pasakyti tik tiek, kad torontiečiai stengėsi visus aptarnauti, kiek galimybės leido. O visi dalyviai vaišinosi, stengdamiesi paremti Liaudies Balsą. Visa eilė dalyvių, šale to visko, dar įteikė gražių dovanų.

Taigi, metinis vasarinis Liaudies Balso parengimas dar sykį praėjo pasekmingai.

Rep.

Gražios Vestuvės

TORONTO. — Pereitą šeštadienį įvyko Jono Linarto ir Birutės Indrelytės vestuvės. Kadangi abiejų tėvai yra visuomenininkai, tai ir draugų nemažai turi. Už tai ir svečių buvo daug. J. Linarta, jaunojo tėvas, nuo pat pribuvimo į Torontą darbuojasi kaip menininkas. Pats jaunasis, kaip aš pamenu, priklausė prie jaunuolių choro per eilę metų.

Kaip jungtinių ceremonijos bažnyčioje, taip ir puota Ažuolų salėje Union stotyje buvo labai įspūdingos. Puo-

toje dalyvavo tur būt apie 300 žmonių. Buvo svečių net iš Jungtinių Valstijų.

Jaunieji medaus mėnesiui išvyko rodos į Jungtines Valstijas.

Vestuvininkas

Organizacijų ir Skaitytojų Žiniai

Liaudies Balso atostogų laikotarpiui bus sulaikytas dviem savaitėms: paskutinę savaitę liepos ir pirmą savaitę rugpjūčio jis neišeis.

Organizacijos ir skaitytojai, jei turite kokių nors parengimų, kuriuos norėtumėt pagarsinti, neužmirškite pagarsinti anksčiau.

Redak. ir Administr.

Darbo Prog. Partijos Kandidatai ant Radio

TORONTO. — Darbo Progressyvos Partijos rinkiminių Toronto ir Yorkų komitetas pranešė, kad šios partijos kandidatai kalbės per radio kas vakarą pradėdant pirmadienį ir baigiant penktadienį, kas savaitę iki pat rinkimų.

Jie kalbės iš radio stoties CHUM (1050 ant jūsų radio) nuo 6.50 val. vakaro.

Jeigu kas tuftite kokių reikalų rinkimų klausimu ar norite informacijų, galite kreiptis asmeniškai pas rinkiminių komitetą 274 College St., Toronto, arba telefonuoti MI. 9831.

Palaidoti Dar Du Lietuviai

TORONTO. — Pereitą savaitę Toronto lietuvių kolonija neteko dar dviejų tautiečių. Mirė V. Vilkaitis, sulaukęs virš 70 metų, ir L. Šilkinis, virš 60 metų amžiaus.

Abudu buvo seni kanadie-

Pranešimai

Hamilton, Ont.

Smagus Piknikas

Sekmadienį, liepos 5 dieną, seni Hamiltono lietuviai rengia pikniką Ansley parke, prie West Westinghaus, kur ir kitais metais piknikai įvykdavo.

Piknike turėsime puikią muziką, galėsite gerai pasišokti. Taip pat turėsime gerų užkandžių su minkštais užsigėrimais.

Visus Hamiltono ir apylinkės lietuvius kviečiame atsilankyti ir smagiai laiką praleisti su savo senais pažįstamais, gražiame medžių pavėsyje pakvėpuoti tyru oru.

Pikniką visai lengva atvažiuoti. Važiokite prie West Westinhouse, nuo kurio netoli parke bus piknikas.

Prasidės 1.30 val. po piet.

Rengėjai

Toronto, Ont.

Pranešimas

Šiuomi pranešu, kad mėnesinis Sūnų ir Dukterų Draugijos pirmos kuopos narių susirinkimas įvyks antradienį, liepos 7 d., mūsų salėje, 160 Claremont St., 8 val. vak. Visi stenkitės dalyvauti, nes yra svarbių reikalų aptarti. Susirinkimai šaukiami antradieniais tik vasaros mėnesių laikotarpyje.

Tad šis ir sekantis susirinkimai įvyks antradieniais, o vėliau susirinkimai bus šaukiami kas pirmas sekmadienis.

Visi nariai nepamirškite šio susirinkimo, nes jis bus pusmetinis susirinkimas ir visų narių upareiga dalyvauti.

Kuopos Sekretorius

čiai. Abu mirė staigia mirtimi.

Lai būna jiems lengva šios šalies žemelė.

Rep.

Vasarvietė Atostogoms

Mercury Lodge, 109 Orchard Beach, Lake Simcoe, 1 mylia nuo KESWICK, Ont.

Kambariai ir atskiros kambarinės. Autobusai priveža prie pat vietos. Užtikrinimui vietos atostogoms telefonуйте: **Roches Point 184M.**

Vasarotojams

KESWICK, prie Lake Simcoe, yra gera vieta atostogoms. Patogios maudynės ir geras žuvasimas. Galima gauti kambarius arba apartamentas.

Dėl platesnių žinių kreipkitės pas J. Linartus, 376 Crawford St., Toronto, arba telefonu: LL. 5990.

Lietuviška Valgykla UNION CAFE

387 SHERMAN AVE. N. HAMILTON, ONT.
Šviežias Maistas. Geras Pasirinkimas Įvairių Lietuviškų Valgių. Turime Kambarių Apsistojimui.
Savininkas Ch. Pampalas
Telefonas: 46917

Belsize Tailors

Lietuvio Siuvėjo J. Račio
Vyriškų ir Moteriškų Rūbų Siuvykla
Taipgi Atliekame ir Rūbų Taisymo Darbą
Reikalui esant prašomė kreiptis:

2011 Yonge St. - Toronto - HU. 9-9526

Frank Bochulis

Lietuvis Laikrodininkas
Taisau ir naujus paroduodu laikrodžius, žiedus ir kt.
Darbas ir Prekės Garantuota
Atdara kasdien nuo 9 v. ryto iki 7 val. vak.
272½ Queen St. W., Toronto

M. W. Kellermann
ADVOKATAS
6 Adelaide St. East
Ofiso telef. EM. 6-9591
Rezidenc. — MO. 1232
Toronto

Vištos ir Kiaušiniai

Šviežios vištos, žąsys,
taipgi švieži kiaušiniai
pas

Art Farm Produce

563 Queen W. Toronto
Tel. WA. 5957

Visokių Pieno Produktų Krautuvė

Modern Dairy

847 COLLEGE ST. — TORONTO

Taipgi didelis pasirinkimas visokių sausainių,
maisto produktų.

Savininkai: A. A. Kuktai

Lietuvis Plumberis

(J. Lisauskas)
Įrengiam Aliejinį Apšildymą
Atliekam Kitus Plumberio Darbus
Darbas Garantuotas — Prieinama Kaina
148 WESTMINSTER AVE. Tel. LA. 5191
TORONTO